

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2015

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2015

NOTĂ

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2015 a fost elaborat în cadrul Direcției Statistică pe baza datelor statistice disponibile la finele lunii noiembrie 2016.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
internet: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune *online*)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2015	9
A. Balanța de plăți	9
1. Contul curent	10
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	11
1.1.1. Balanța bunurilor	11
1.1.2. Balanța serviciilor	17
1.2. Balanța veniturilor primare	18
1.3. Balanța veniturilor secundare	19
2. Contul de capital	20
3. Contul financiar	21
3.1. Investiții directe	22
3.2. Investiții de portofoliu	24
3.3. Alte investiții	24
B. Poziția investițională internațională a României	27
1. Prezentare generală	27
2. Structura poziției investiționale internaționale	30
2.1. Active externe	30
2.2. Pasive externe	32
2.2.1. Datoria externă	35
Secțiune statistică	45
Lista graficelor	58
Lista tabelelor	58

I. Contextul internațional¹

Economia mondială a continuat să se revigoreze în anul 2015, deși ritmul de creștere s-a temperat comparativ cu anul anterior, pe fondul persistenței evoluțiilor divergente ale regiunilor lumii. Activitatea economică a țărilor dezvoltate s-a consolidat, datorită menținerii unui context financiar favorabil, îmbunătățirii condițiilor pe piețele forței de muncă și scăderii prețului resurselor energetice. În schimb, în economiile emergente creșterea economică a încetinit, fiind afectată de persistența problemelor structurale și de înăsprirea condițiilor de finanțare externă.

Pe ansamblu, piețele financiare au beneficiat de niveluri relativ scăzute ale volatilității și aversiunii față de risc, fiind afectate numai în trimestrul III de o corecție accentuată a prețurilor acțiunilor la bursele din China. Pe de altă parte, perspectiva intensificării divergențelor dintre politicile monetare ale principalelor economii dezvoltate și îngrijorarea piețelor cu privire la dificultatea reluării creșterii în economiile emergente au antrenat deprecierea monedelor naționale și ieșiri importante de fluxuri financiare din economiile care se confruntau cu dezechilibre interne și externe semnificative. Ritmul de creștere a producției mondiale a coborât de la 3,4 la sută în anul 2014 la 3,2 la sută, antrenând și temperarea comerțului mondial cu bunuri și servicii (în creștere cu 2,6 la sută, comparativ cu 3,9 la sută în anul 2014). Rata medie anuală a inflației² a scăzut de la 1,7 la sută în anul 2014 la 0,6 la sută în 2015, pe fondul declinului consemnat de cotațiile materiilor prime. Prețul mediu al petrolului (țiței Brent) a continuat să scadă în 2015, ajungând la sfârșitul anului la aproximativ 37 dolari SUA/baril, de la aproximativ 57 dolari SUA/baril la finele anului 2014, ca urmare a menținerii excesului de ofertă. Prețurile materiilor prime au continuat să scadă în anul 2015, înregistrându-se o reducere cu 18 la sută a prețurilor produselor alimentare (pe fondul creșterii ofertei de alimente) și cu 17 la sută a prețului metalelor (ca efect al diminuării cererii globale).

În Statele Unite ale Americii, ritmul de creștere a produsului intern brut s-a majorat de la 2,4 la sută în anul 2014 la 2,6 la sută, fiind susținut în principal de cererea internă, în timp ce exportul net a avut o contribuție negativă. Consumul privat a fost stimulat de menținerea unor condiții favorabile de finanțare, de scăderea prețului petrolului și de consolidarea încrederii consumatorilor. Condițiile înregistrate pe piața forței de muncă au rămas favorabile, rata șomajului scăzând până la 5,3 la sută la sfârșitul anului, de la 6,2 la sută în 2014. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2015 a fost de 0,1 la sută (comparativ cu 1,6 la sută în anul anterior), pe fondul scăderii prețurilor resurselor energetice și al aprecierii dolarului SUA în termeni nominali efectivi. Deficitul bugetului federal s-a redus până la 3,5 la sută din PIB (de la 4,2 la sută în anul anterior), iar datoria publică a crescut de la 104,6 la sută la 105,2 la sută din PIB. Deficitul contului curent³ s-a majorat de la 2,3 la sută din PIB în anul 2014 la 2,6 la sută din PIB în 2015.

¹ Sursa: BCE – Raport anual 2015, Buletin economic 7/2016; FMI – *World Economic Outlook* (octombrie 2016).

² Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

³ Metodologie BPM6.

Economia japoneză a înregistrat un ușor avans (0,5 la sută), impulsionată de revigorarea consumului intern și a exporturilor, după ce în anul anterior consemnase o relativă stagnare (0 la sută). Rata medie anuală a inflației a fost de 0,8 la sută (în anul 2014 fiind de 2,8 la sută – ca efect al aplicării unor majorări ale impozitelor pe consum), în pofida relaxărilor cantitative și calitative ale politicii monetare menite să ridice rata inflației spre ținta de 2 la sută. Rata șomajului a coborât la 3,4 la sută, de la 3,6 la sută în anul precedent.

Economia zonei euro⁴ a înregistrat o creștere de 2 la sută în anul 2015 (comparativ cu 1,1 la sută în 2014), cea mai mare după anul 2011, reflectând contribuția pozitivă și în creștere a cererii interne, dar și a exportului net – favorizat de deprecierea monedei euro. Reducerea prețului petrolului și ameliorarea condițiilor pe piața forței de muncă au sprijinit, la rândul lor, creșterea economică. Practic toate componentele au avut contribuții pozitive la creșterea PIB, cele mai importante fiind consumul privat și investițiile. Cererea internă a contribuit cu 1,8 puncte procentuale la creșterea PIB, reprezentând cea mai mare contribuție după anul 2007. Politicile monetare acomodative, care s-au reflectat în relaxarea condițiilor de finanțare, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii, au stimulat investițiile, care au contribuit pozitiv, pentru al doilea an consecutiv, la creșterea economică (0,6 la sută, respectiv, 0,3 la sută în 2014). Consumul guvernamental în zona euro a avut o contribuție pozitivă la creșterea economică (0,3 la sută în 2015, comparativ cu 0,1 la sută în anul anterior).

Exportul net de bunuri și servicii a revenit la o contribuție pozitivă la creșterea PIB, după un efect neutru în anul 2014, în condițiile unei depreciere importante a monedei euro în termeni efectivi, care a condus la majorarea cotei de piață a exporturilor zonei. Atât exporturile, cât și importurile de bunuri și servicii s-au majorat cu 6,3 la sută în 2015, după ce în anul precedent au crescut cu 4,4 la sută, respectiv cu 4,8 la sută.

Din perspectivă sectorială, baza consolidării creșterii economice a zonei euro a fost mai extinsă decât în anul 2014. Majorarea valorii adăugate brute s-a situat în jurul ritmurilor înregistrate în perioada anterioară crizei. Cele mai importante contribuții pozitive au fost înregistrate de industria prelucrătoare, comerț, transport, servicii de comunicații și informatice.

Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a coborât la 0 la sută, de la 0,4 la sută în anul 2014, pe fondul unui nivel foarte scăzut al prețurilor mărfurilor.

Piața forței de muncă din zona euro a continuat să se revigoreze în anul 2015, numărul persoanelor ocupate majorându-se cu 1,1 la sută, concomitent cu reducerea ratei șomajului⁵ la 10,9 la sută (de la 11,6 la sută în 2014).

⁴ Statele membre ale UE din zona euro la care se face referire sunt cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2015: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

⁵ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

Deficitul bugetar al zonei euro s-a atenuat de la 2,6 la sută din PIB în anul 2014 la 2,1 la sută din PIB în 2015⁶, pe fondul evoluției favorabile a ciclului economic și al reducerii costurilor cu dobânzile. Deficitul bugetar s-a ameliorat comparativ cu anul 2014 în 14 dintre cele 19 state din zona euro, iar valoarea de referință de 3 la sută din PIB a fost depășită în 4 dintre acestea (Grecia, Spania, Franța și Portugalia). Cele mai scăzute ponderi în PIB ale deficitului bugetar s-au înregistrat în Lituania (0,2 la sută) și Austria (1 la sută), în timp ce Luxemburg, Germania și Estonia au consemnat excedente bugetare (de 1,6 la sută, 0,7 la sută și respectiv 0,1 la sută). Rata datoriei publice a zonei euro a scăzut cu 1,6 puncte procentuale față de anul precedent, până la 90,4 la sută din PIB. Rata datoriei publice a depășit valoarea de referință de 60 la sută din PIB în 14 dintre statele zonei euro, continuând să fie de peste 100 la sută în Grecia, Italia, Belgia, Cipru și Portugalia.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 324 miliarde euro (3,1 la sută din PIB), în creștere cu o treime față de anul 2014, pe seama excedentului balanței bunurilor determinat de avansul exporturilor.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro⁷ au consemnat o creștere economică de 2,7 la sută în anul 2015, comparativ cu 2,9 la sută în 2014, stimulată de cererea internă, în special de formarea brută de capital fix și de consumul administrației publice. Toate cele 9 state au înregistrat creștere economică, cele mai bune performanțe fiind consemnate de Republica Cehă, Suedia și România, cu rate cuprinse între 3,7 la sută și 4,5 la sută.

Rata medie anuală a inflației s-a redus pe ansamblul regiunii de la 0,8 la sută în 2014 la -0,1 la sută în 2015, dar și în majoritatea statelor (cu excepția Suediei), reflectând în principal scăderea prețurilor mărfurilor și a unor impozite indirecte. Cea mai mare rată medie a inflației a fost de 0,7 la sută (Suedia), în timp ce 4 dintre cele 9 state au înregistrat deflație.

Situația fiscală s-a ameliorat în 7 dintre cele 9 state membre ale UE din afara zonei euro, în general ca efect al măsurilor de consolidare fiscală. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB s-a redus de la 4,1 la sută în anul 2014 la 3,1 la sută în 2015. Valoarea de referință de 3 la sută din PIB a fost depășită în 2 dintre cele 9 țări (Marea Britanie și Croația). Ponderea datoriei publice în PIB a coborât la 71,9 la sută, comparativ cu 73 la sută în anul 2014, pragul de 60 la sută fiind depășit de Marea Britanie, Croația și Ungaria, în creștere în cazul primelor două, dar în scădere în cel de-al treilea.

Deficitul contului curent s-a deteriorat pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2014, ajungând la 2 la sută din PIB în 2015 față de 1,8 la sută în anul anterior, tendință imprimată de accentuarea deficitului balanței comerțului cu bunuri a Marii Britanii. Investițiile străine directe au înregistrat pe ansamblul celor 9 state influxuri nete de aproximativ 100 miliarde

⁶ Eurostat, Newsrelease Euroindicators 204/2016: *Provision of deficit and debt data for 2015 – second notification*, 21 octombrie 2016.

⁷ Referirea vizează cele 9 state membre ale UE aflate în afara zonei euro la sfârșitul anului 2015: Bulgaria, Republica Cehă, Croația, Danemarca, Marea Britanie, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

euro, reprezentând 2,3 la sută din PIB (comparativ cu 4 la sută din PIB în anul 2014), scăderea provenind de la toate țările din grup, cu excepția Bulgariei și a României. Investițiile de portofoliu au înregistrat influxuri nete de aproximativ 390 miliarde euro (9,2 la sută din PIB, comparativ cu 3,3 la sută din PIB în 2014), peste 90 la sută din valoarea acestora revenind Marii Britanii. Componenta „alte investiții” (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat ieșiri nete de peste 400 miliarde euro, respectiv 9,6 la sută din PIB (față de 5,6 la sută din PIB în 2014), aproape 85 la sută din acestea fiind înregistrate de Marea Britanie și provenind din scăderea pasivelor sub formă de împrumuturi primite din străinătate.

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2015

A. Balanța de plăți

Deficitul de cont curent înregistrat în anul 2015 a fost de 1 943 milioane euro, aproape dublu față de cel înregistrat în 2014, în timp ce excedentul contului de capital s-a menținut la nivelul anului anterior. Pe ansamblu, contul curent și contul de capital au consemnat un excedent în valoare de aproximativ 2 miliarde euro. Mai mult de jumătate din deficitul de cont curent înregistrat în relația cu statele Uniunii Europene (UE), în valoare de 4 miliarde euro, a fost compensat prin excedentul obținut cu statele din afara UE (EUE). În relația cu Uniunea Europeană deficitul contului curent a fost compensat în proporție de peste 90 la sută prin excedentul consemnat de contul de capital. Din deficitul de cont curent înregistrat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE⁸) a reprezentat aproximativ 80 la sută (3 298 milioane euro; Tabel 1).

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro

	milioane euro				
	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-1 943	-4 078	2 135	-3 298	1 355
Bunuri	-7 794	-8 350	556	-5 243	-2 551
Servicii	6 794	5 553	1 241	5 020	1 774
Venituri primare	-3 738	-3 363	-375	-4 476	738
Venituri secundare	2 795	2 082	713	1 401	1 394
Contul de capital	3 901	3 724	177	460	3 441
Contul financiar, din care:	2 280	3 319	-1 039	2 911	-631
Investiții directe	-2 955	-2 342	-613	-2 036	-919
Active	929	931	-2	935	-6
Pasive	3 884	3 273	611	2 971	913
Investiții de portofoliu	-5	639	-644	776	-781
Active	300	203	97	400	-100
Pasive	305	-436	741	-376	681
Derivate financiare	-24	-36	12	-36	12
Alte investiții	5 864	4 041	1 823	3 434	2 430
Active	934	366	568	563	371
Pasive	-4 930	-3 675	-1 255	-2 871	-2 059

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele UE din afara zonei euro

Pe parcursul anului 2015, contul financiar a înregistrat ieșiri nete de 2 280 milioane euro, determinate de scăderile nete de pasive aferente poziției „alte investiții”, reflectând în principal mișcările depozitelor deținute de nerezidenți în România

⁸ Nu include instituțiile europene.

și dinamica împrumuturilor externe. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar este influențat, ca și contul curent și de capital, de relația cu Uniunea Europeană, cu excepția pasivelor de natura investițiilor de portofoliu, a căror configurație geografică reflectă un interes crescut al investitorilor din afara UE pentru emisiunile românești.

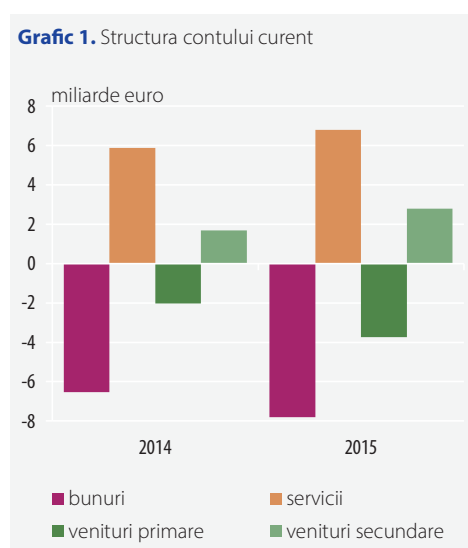
1. CONTUL CURENT

În anul 2015, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 1 943 milioane euro, comparativ cu 1 012 milioane euro în 2014. Ponderea deficitului contului curent în PIB⁹ a fost de 1,2 la sută, comparativ cu 0,7 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea de 0,5 puncte procentuale provenind din majorarea deficitelor înregistrate de balanța veniturilor primare (cu 1 punct procentual din PIB) și de balanța bunurilor (în creștere cu 0,4 puncte procentuale din PIB).

Tabel 2. Contribuția componentelor la ameliorarea deficitului contului curent

	pondere în PIB				
	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2015	-1,2	-4,8	4,2	-2,3	1,7
2014	-0,7	-4,4	3,9	-1,3	1,1
Diferențe (pp)	-0,5	-0,4	0,3	-1,0	0,6

Evoluția contului curent și a componentelor sale (Grafic 1) relevă accentuarea deficitului balanței veniturilor primare (cu 84,2 la sută; Tabel 3) în 2015 față de anul anterior, reflectând în principal profitul obținut de companiile investiție directă, simultan cu majorarea deficitului balanței bunurilor (cu 19,2 la sută),

determinată în special de evoluția ascendentă a importurilor de produse chimice și plastice și de metale comune. Balanța serviciilor a înregistrat la nivelul anului 2015 un excedent majorat cu 15,8 la sută față de anul anterior, stimulat de creșterea serviciilor de transport rutier de mărfuri, a serviciilor de telecomunicații, informatice și informaționale. Veniturile secundare au consemnat un surplus mai mare cu 65,8 la sută față de cel din anul 2014, pe fondul majorării fondurilor de natura transferurilor curente atrase de la Uniunea Europeană.

⁹ Sursa: INS (date definitive pentru anul 2014 și date provizorii pentru 2015).

Tabel 3. Contul curent

	milioane euro		Indici (%)
	2014	2015	2015/2014
Contul curent	-1 012	-1 943	192,0
Credit	68 768	73 795	107,3
Debit	69 780	75 738	108,5
Bunuri	-6 537	-7 794	119,2
Credit	46 814	49 099	104,9
Debit	53 351	56 893	106,6
Servicii	5 868	6 794	115,8
Credit	15 102	16 642	110,2
Debit	9 234	9 848	106,6
Venituri primare	-2 029	-3 738	184,2
Credit	2 300	2 353	102,3
Debit	4 329	6 091	140,7
Venituri secundare	1 686	2 795	165,8
Credit	4 552	5 701	125,2
Debit	2 866	2 906	101,4

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2015, balanța bunurilor și serviciilor a înregistrat un deficit de 1 miliard euro, cu aproximativ 50 la sută mai mare față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării cu aproximativ o cincime a deficitului rezultat din comerțul cu bunuri.

1.1.1. Balanța bunurilor¹⁰

În anul 2015, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 7 794 milioane euro, în creștere cu 19,2 la sută față de anul precedent, exporturile majorându-se cu 4,9 la sută, iar importurile cu 6,6 la sută. Ponderea deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 0,4 puncte procentuale, până la 4,8 la sută (Tabel 4).

În decursul anului 2015, cel mai ridicat nivel al deficitului bunurilor s-a înregistrat în luna decembrie (1 139 milioane euro), iar cel mai redus, în ianuarie (176 milioane euro).

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor, pe cele opt grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la: produse chimice și plastice (5 275 milioane euro), metale comune (1 671 milioane euro), produse minerale (1 589 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (719 milioane euro), produse agroalimentare (142 milioane euro), respectiv excedente la: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (709 milioane euro), produse din lemn, hârtie (688 milioane euro) și alte mărfuri (195 milioane euro)¹¹.

¹⁰ Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

¹¹ Diferența dintre suma componentelor (7 804 milioane euro) și valoarea soldului bunurilor din Tabelul 4 (7 794 milioane euro) se regăsește în excedentul obținut din *merchanding* (10 milioane euro).

Tabel 4. Evoluția balanței bunurilor

	2014	2015	Diferențe (+/-)
milioane euro			
Export (FOB), din care:	46 814	49 099	2 285
Mărfuri generale	46 703	49 089	2 386
Merchanting – export net	111	10	-101
Import (FOB)	53 351	56 893	3 542
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-6 537	-7 794	-1 257
Sold cont curent	-1 012	-1 943	-931
procente			
Pondere exportului în PIB	31,1	30,6	-0,5
Pondere importului în PIB	35,5	35,5	0,0
Pondere soldului balanței bunurilor în PIB	-4,4	-4,8	-0,4
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	87,7	86,3	-1,4
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	66,6	66,1	-0,5

Sursa: INS, calcule BNR

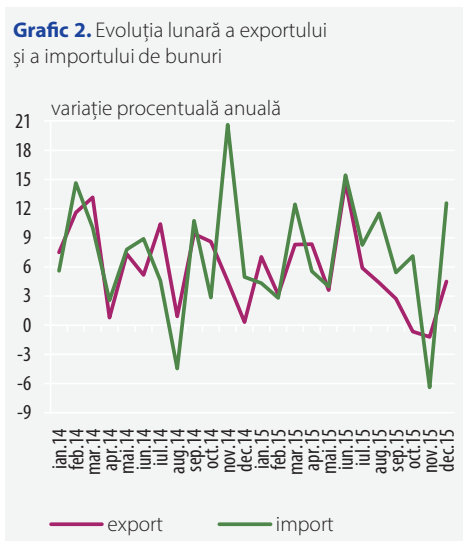
Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat exclusiv de comerțul intracomunitar, comerțul extracomunitar consemnând un excedent de 556 milioane euro.

Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 1,4 puncte procentuale, până la 86,3 la sută, iar gradul de deschidere a economiei s-a redus cu 0,5 puncte procentuale, până la 66,1 la sută.

Exportul de bunuri a însumat 49 099 milioane euro, în creștere cu 4,9 la sută față de anul 2014, fiind influențat favorabil de extinderea cererii externe, cu precădere

din Uniunea Europeană, atât din țări aparținând zonei euro, cât și din afara acesteia. În valoare absolută, exportul a fost mai mare cu 2 285 milioane euro decât în anul 2014, dar ca pondere în PIB a scăzut de la 31,1 la sută la 30,6 la sută.

Cel mai mic nivel al exportului din anul 2015 s-a înregistrat în luna decembrie (3 531 milioane euro), cel mai mare nivel lunar (4 476 milioane euro) fiind consemnat în septembrie (Grafic 2). Media lunară realizată la export a fost de 4 092 milioane euro, cu 191 milioane euro mai mare decât în anul precedent.

Importul de bunuri (FOB) a atins 56 893 milioane euro, în creștere cu 6,6 la sută față de anul 2014, respectiv cu 3 542 milioane euro, menținându-și însă ponderea în PIB la nivelul anului anterior (35,5 la sută). Cel mai redus nivel al importului din anul 2015

s-a înregistrat în luna ianuarie (3 935 milioane euro), iar cel mai ridicat, în octombrie (5 303 milioane euro). Media lunară realizată la import a fost de 4 741 milioane euro, cu 295 milioane euro peste nivelul anului precedent.

Structura și orientarea geografică a exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2015, trei grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Tabel 5): mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 2,7 puncte procentuale), alte mărfuri (cu 0,3 puncte procentuale) și produse agroalimentare (cu 0,2 puncte procentuale), celelalte cinci grupe înregistrând diminuări ale ponderii: produse minerale (cu 1,7 puncte procentuale), metale comune (cu 0,5 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,3 puncte procentuale), produse din lemn, hârtie (cu 0,3 puncte procentuale), textile, confecții, încălțăminte (cu 0,2 puncte procentuale).

Tabel 5. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Bunuri	46 814	49 099	104,9	100,0	100,0
Mărfuri generale	46 703	49 089	105,1	99,8	100,0
Produse agroalimentare	5 535	5 879	106,2	11,8	12,0
Produse minerale	3 253	2 556	78,6	6,9	5,2
Produse chimice și plastice	4 974	5 058	101,7	10,6	10,3
Produse din lemn, hârtie	2 192	2 170	99,0	4,7	4,4
Textile, confecții, încălțăminte	2 596	2 621	101,0	5,5	5,3
Metale comune	4 528	4 532	100,1	9,7	9,2
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	19 925	22 223	111,5	42,6	45,3
Alte mărfuri	3 700	4 050	109,5	7,9	8,2
Merchandising* – export net	111	10	9,0	0,2	0,0

* bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a cifrat în 2015 la 35 510 milioane euro, în creștere cu 9,7 la sută față de anul precedent (Tabel 6). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 72,3 la sută, în creștere cu 3,2 puncte procentuale comparativ cu anul 2014, majorarea acesteia provenind din exportul către Germania, Italia, Ungaria, Marea Britanie și Polonia.

Exportul cu destinație Uniunea Europeană a consemnat majorări la toate grupele de mărfuri, cu excepția produselor minerale (Tabel 7).

Grupele de mărfuri care și-au mărit contribuția la exportul intracomunitar în anul 2015 au fost: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 2,2 puncte procentuale) și produse agroalimentare (cu 0,3 puncte procentuale).

Tabel 6. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Total	46 814	49 099	104,9	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	32 363	35 510	109,7	69,1	72,3
1.1. Zona euro, din care:	23 151	25 364	109,6	49,5	51,7
Germania	8 474	9 418	111,1	18,1	19,2
Italia	4 331	4 885	112,8	9,3	9,9
Franța	3 286	3 396	103,3	7,0	6,9
1.2. Extra zona euro, din care:	9 212	10 146	110,1	19,7	20,7
Ungaria	2 491	2 778	111,5	5,3	5,7
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 741	1 978	113,6	3,7	4,0
Bulgaria	1 756	1 782	101,5	3,8	3,6
Polonia	1 311	1 454	110,9	2,8	3,0
2. Export extracomunitar, din care:	14 451	13 589	94,0	30,9	27,7
Turcia	2 355	2 142	91,0	5,0	4,4
Statele Unite ale Americii	941	1 004	106,7	2,0	2,0
Federația Rusă	1 447	986	68,1	3,1	2,0
Ucraina	549	251	45,7	1,2	0,5

Sursa: INS, calcule BNR

Tabel 7. Exportul de bunuri către Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Bunuri	32 363	35 510	109,7	100,0	100,0
Mărfuri generale	32 266	35 502	110,0	99,7	100,0
Produse agroalimentare	3 427	3 851	112,4	10,6	10,9
Produse minerale	1 010	964	95,4	3,1	2,7
Produse chimice și plastice	3 519	3 668	104,2	10,9	10,3
Produse din lemn, hârtie	1 058	1 083	102,4	3,3	3,0
Textile, confecții, încălțăminte	2 327	2 328	100,0	7,2	6,6
Metale comune	2 957	3 117	105,4	9,1	8,8
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	15 027	17 259	114,9	46,4	48,6
Alte mărfuri	2 941	3 232	109,9	9,1	9,1
Merchanting* – export net	97	8	8,2	0,3	0,0

* bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)

Sursa: INS, BNR

Exportul de bunuri extracomunitar a însumat 13 589 milioane euro, mai mic cu 6 la sută față de anul precedent, având o pondere de 27,7 la sută în exporturile de bunuri totale, inferioară cu 3,2 puncte procentuale celei din anul 2014.

Principalele 10 țări partenere la export, reprezentând 62,4 la sută din exportul total al anului 2015, au fost: Germania (19,2 la sută din total exporturi), Italia (9,9 la sută), Franța (6,9 la sută), Ungaria (5,7 la sută), Turcia (4,4 la sută),

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (4 la sută), Bulgaria (3,6 la sută), Spania (3,1 la sută), Polonia (3 la sută), Republica Cehă (2,6 la sută).

Structura și orientarea geografică a importului de bunuri (FOB)

a) Structura importului de bunuri

Importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de peste 77 la sută de patru grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; metale comune; produse agroalimentare (Tabel 8).

Tabel 8. Importul de bunuri (FOB), pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Total	53 351	56 893	106,6	100,0	100,0
Produse agroalimentare	5 312	6 021	113,3	9,9	10,6
Produse minerale	5 462	4 145	75,9	10,2	7,3
Produse chimice și plastice	9 626	10 333	107,3	18,0	18,1
Produse din lemn, hârtie	1 334	1 482	111,1	2,5	2,6
Textile, confecții, încălțăminte	3 003	3 340	111,2	5,6	5,9
Metale comune	5 772	6 203	107,5	10,8	10,9
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	19 511	21 514	110,3	36,6	37,8
Alte mărfuri	3 331	3 855	115,7	6,2	6,8

Sursa: INS, calcule BNR

Comparativ cu anul 2014 toate grupele de mărfuri, cu excepția produselor minerale, și-au majorat ponderea în total importuri, înregistrând creșteri cuprinse între 0,1 puncte procentuale și 1,2 puncte procentuale.

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în 2015 la 43 860 milioane euro, în creștere cu 8,9 la sută față de anul precedent (Tabel 9). Ponderea importului intracomunitar în importurile totale de bunuri s-a majorat cu 1,6 puncte procentuale față de anul 2014, ajungând la 77,1 la sută, creșterea consemnându-se în special pe relațiile cu Germania și Italia.

Importul din Uniunea Europeană a înregistrat creșteri ale ponderii la două grupe de mărfuri (Tabel 10).

Valoarea importului extracomunitar a fost de 13 033 milioane euro, nivel comparabil cu cel înregistrat în anul precedent, având o pondere de 22,9 la sută în importurile totale de bunuri, mai puțin cu 1,6 puncte procentuale față de anul 2014.

Principalele 10 țări partenere la import în anul 2015 (reprezentând 67,8 la sută din total importuri) au fost: Germania (19,7 la sută), Italia (9,3 la sută), Ungaria (8,4 la sută), Franța (5,5 la sută), Polonia (5,2 la sută), China (4,7 la sută), Olanda (4,1 la sută), Austria (4 la sută), Turcia (3,7 la sută) și Federația Rusă (3,2 la sută).

Tabel 9. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Total	53 351	56 893	106,6	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	40 258	43 860	108,9	75,5	77,1
1.1. Zona euro, din care:	27 474	30 624	111,5	51,5	53,8
Germania	9 778	11 201	114,6	18,3	19,7
Italia	4 741	5 308	112,0	8,9	9,3
Franța	2 998	3 149	105,0	5,6	5,5
1.2. Extra zona euro, din care:	12 784	13 236	103,5	24,0	23,3
Ungaria	4 458	4 788	107,4	8,4	8,4
Polonia	3 367	2 941	87,3	6,3	5,2
Bulgaria	1 668	1 796	107,7	3,1	3,2
Republica Cehă	1 522	1 704	112,0	2,9	3,0
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 083	1 306	120,6	2,0	2,3
2. Import extracomunitar, din care:	13 093	13 033	99,5	24,5	22,9
R. P. Chineză	2 183	2 698	123,6	4,1	4,7
Turcia	1 827	2 111	115,5	3,4	3,7
Federația Rusă	2 136	1 842	86,2	4,0	3,2
Kazahstan	2 149	949	44,2	4,0	1,7
Statele Unite ale Americii	622	601	96,6	1,2	1,1
Ucraina	367	456	124,3	0,7	0,8

Sursa: INS, calcule BNR

Tabel 10. Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Total	40 258	43 860	108,9	100,0	100,0
Produse agroalimentare	4 465	4 946	110,8	11,1	11,3
Produse minerale	996	1 009	101,3	2,4	2,3
Produse chimice și plastice	7 962	8 686	109,1	19,8	19,8
Produse din lemn, hârtie	1 048	1 134	108,2	2,6	2,6
Textile, confecții, încălțăminte	2 332	2 565	110,0	5,8	5,8
Metale comune	4 346	4 652	107,0	10,8	10,6
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	16 462	17 761	107,9	40,9	40,5
Alte mărfuri	2 647	3 107	117,4	6,6	7,1

Sursa: INS, calcule BNR

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în 2015 cu un sold negativ de 1 145 milioane euro, în scădere cu 42,9 la sută față de anul precedent (Tabel 11). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a redus de la 30,7 la sută în 2014 la 14,7 la sută în 2015. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice a continuat să o dețină țițeiul brut, care a înregistrat un import net de 2 112 milioane euro.

Tabel 11. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

	milioane euro					
	Export		Import		Import net (-)/ Export net (+)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Total	3 139	2 675	5 145	3 820	-2 006	-1 145
Gaze naturale	0	227	156	50	-156	177
Energie electrică	321	403	40	129	281	274
Combustibili minerali	375	211	504	476	-129	-265
Țiței brut	25	14	3 350	2 126	-3 325	-2 112
Produse petroliere	2 418	1 820	1 095	1 039	1 323	781

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 2 675 milioane euro, în scădere cu 14,8 la sută față de anul precedent, respectiv cu 464 milioane euro. Acesta a reprezentat 5,4 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 6,7 la sută în anul 2014. Importul de produse energetice a fost de 3 820 milioane euro, cu peste o pătrime mai puțin decât în anul 2014 (5 145 milioane euro), scăderea valorică fiind de 1 325 milioane euro. Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice a scăzut de la 9,6 la sută în 2014 la 6,7 la sută în 2015.

Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a majorat cu 9 puncte procentuale, până la 70 la sută.

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în 2015 un excedent de 6 794 milioane euro, comparativ cu 5 868 milioane euro în anul precedent, pe fondul majorării încasărilor din servicii de transport rutier de mărfuri, servicii de comunicații, informatice și informaționale, servicii de cercetare-dezvoltare (Tabel 12). Majoritatea componentelor principale ale balanței serviciilor au evoluat favorabil față de anul 2014, consemnând excedente în creștere (transport, servicii de comunicații, informatice și informaționale, prelucrarea bunurilor).

Încasările din servicii au însumat 16 642 milioane euro (în creștere cu 10,2 la sută față de anul 2014), aproape o treime provenind din servicii de transport (majoritar din transport auto de mărfuri). Structura încasărilor este relativ stabilă, o modificare mai importantă față de anul 2014 constând în majorarea ponderii încasărilor din servicii de transport (de la 29,1 la sută la 31,3 la sută) și din servicii de comunicații, informatice și informaționale (de la 15 la sută la 16,2 la sută), în detrimentul încasărilor din prelucrarea bunurilor (a căror pondere s-a redus de la 16,7 la sută la 15,4 la sută) și din consultanță profesională (de la 10,3 la sută la 9,4 la sută).

Plățile pentru servicii s-au cifrat la 9 848 milioane euro (mai mari cu 6,6 la sută decât în anul anterior), serviciile diverse (întreținere și reparații, servicii de construcții, financiare, de asigurare, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, servicii de cercetare și dezvoltare, servicii tehnice și comerciale) având o pondere de aproximativ 40 la sută. În structură se observă majorarea ponderii plăților pentru servicii de comunicații, informatice și informaționale (cu 1,6 puncte procentuale, până la 12,1 la sută) și a celor pentru transport (cu 1,1 puncte procentuale, până la 18,2 la sută).

Tabel 12. Balanța serviciilor

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Credit	15 102	16 642	110,2	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	2 525	2 567	101,7	16,7	15,4
Transport	4 391	5 204	118,5	29,1	31,3
Turism-călătorii	1 378	1 542	111,9	9,1	9,3
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	2 269	2 693	118,7	15,0	16,2
Consultanță profesională	1 559	1 571	100,8	10,3	9,4
Alte servicii	2 980	3 065	102,9	19,7	18,4
Debit	9 234	9 848	106,6	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	163	172	105,5	1,8	1,7
Transport	1 577	1 796	113,9	17,1	18,2
Turism-călătorii	1 824	1 855	101,7	19,8	18,8
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	969	1 195	123,3	10,5	12,1
Consultanță profesională	1 000	1 121	112,1	10,8	11,4
Alte servicii	3 701	3 709	100,2	40,1	37,7
Sold	5 868	6 794	115,8		
Prelucrarea bunurilor	2 362	2 395	101,4		
Transport	2 814	3 408	121,1		
Turism-călătorii	-446	-313	70,2		
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	1 300	1 498	115,2		
Consultanță profesională	559	450	80,5		
Alte servicii	-721	-644	89,3		

Tranzacțiile cu servicii sunt concentrate în 11 țări, din care provin aproximativ 80 la sută din încasări și către care se îndreaptă 70 la sută din plăți: Germania, Italia, Franța, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Austria, Olanda, Spania, Belgia, Ungaria și Elveția.

1.2. Balanța veniturilor primare

Balanța veniturilor primare s-a încheiat în 2015 cu un deficit de 3 738 milioane euro, creșterea cu 84,2 la sută față de anul anterior fiind determinată de veniturile din investiții, care au înregistrat o majorare a deficitului cu aproximativ 50 la sută (până la 5 591 milioane euro; Tabel 13). Remunerarea salariilor, care însumează veniturile obținute de aceștia din activități prestate pe baza unui angajament de muncă cu durată mai mică de 1 an, și-a majorat excedentul cu 15,7 la sută, până la 561 milioane euro. Aceeași tendință a fost consemnată și de excedentul poziției „alte venituri primare”, care a crescut cu 6 la sută, până la 1 292 milioane euro, ca urmare a consolidării subvențiilor primite din Fondul European de Garantare Agricolă – FEAGA (mai mari cu aproximativ 100 milioane euro decât în anul 2014).

În anul 2015, veniturile din investiții au continuat evoluția nefavorabilă, în contextul amplificării deficitelor veniturilor din investiții directe și de portofoliu. Deficitul veniturilor din investiții directe s-a dublat, ajungând la 3 815 milioane euro, în special

în contextul transformării pierderilor înregistrate de companiile investiție directă în anul 2014 în profit în anul 2015. Veniturile din investiții de portofoliu au înregistrat un deficit de 910 milioane euro, cu 11,8 la sută mai mare decât în anul 2014, cea mai consistentă componentă fiind reprezentată, ca și în anul precedent, de dobânzile aferente obligațiunilor emise de administrația publică. Deficitul poziției „venituri din alte investiții” a scăzut cu 22,6 la sută, până la 1 054 milioane euro, pe seama reducerii plăților în contul dobânzilor datorate pentru împrumuturile externe.

Tabel 13. Balanța veniturilor primare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Credit	2 300	2 353	102,3	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	545	606	111,2	23,7	25,8
Venituri din investiții	429	311	72,5	18,7	13,2
Venituri din investiții directe	-84	-34	40,5	-3,7	-1,4
Venituri din investiții de portofoliu	127	107	84,3	5,5	4,5
Venituri din alte investiții - dobânzi	97	50	51,5	4,2	2,1
Venituri din active de rezervă	289	188	65,1	12,6	8,0
Alte venituri primare	1 326	1 436	108,3	57,7	61,0
Debit	4 329	6 091	140,7	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	60	45	75,0	1,4	0,7
Venituri din investiții	4 163	5 902	141,8	96,2	96,9
Venituri din investiții directe	1 763	3 781	214,5	40,7	62,1
Venituri din investiții de portofoliu	941	1 017	108,1	21,7	16,7
Venituri din alte investiții - dobânzi	1 459	1 104	75,7	33,7	18,1
Venituri din active de rezervă	-	-	-	-	-
Alte venituri primare	106	144	135,8	2,4	2,4
Sold	-2 029	-3 738	184,2		
Remunerarea salariaților	485	561	115,7		
Venituri din investiții	-3 734	-5 591	149,7		
Venituri din investiții directe	-1 847	-3 815	206,6		
Venituri din investiții de portofoliu	-814	-910	111,8		
Venituri din alte investiții - dobânzi	-1 362	-1 054	77,4		
Venituri din active de rezervă	289	188	65,1		
Alte venituri primare	1 220	1 292	105,9		

1.3. Balanța veniturilor secundare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2015 un excedent de 2 795 milioane euro, cu aproximativ două treimi peste nivelul anului precedent, în principal ca efect al majorării volumului influxurilor de fonduri europene de natura transferurilor curente¹² (Tabel 14). Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un excedent de 149 milioane euro, comparativ cu un deficit de 990 milioane euro înregistrat în anul 2014, în condițiile unor influxuri de fonduri europene de natura transferurilor curente mai mari cu 1 miliard euro.

¹² Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

Balanța veniturilor secundare private a înregistrat un excedent de 2 646 milioane euro, comparabil cu cel înregistrat în anul 2014. Remiterile lucrătorilor români din străinătate s-au situat cu 10,5 la sută peste nivelul înregistrat în 2014, în condițiile revigorării economiilor țărilor care reprezintă destinații principale pentru lucrătorii români (Italia, Spania, Franța, Marea Britanie).

Tabel 14. Balanța veniturilor secundare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Credit	4 552	5 701	125,2	100,0	100,0
Administrația publică	801	1 866	233,0	17,6	32,7
Alte sectoare	3 751	3 835	102,2	82,4	67,3
Debit	2 866	2 906	101,4	100,0	100,0
Administrația publică	1 791	1 717	95,9	62,5	59,1
Alte sectoare	1 075	1 189	110,6	37,5	40,9
Sold	1 686	2 795	165,8		
Administrația publică	-990	149	x		
Alte sectoare	2 676	2 646	98,9		

Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2015, înregistrate sub formă de transferuri curente ale administrației publice, au totalizat 1 720 milioane euro¹³, sumă provenită în proporție de aproximativ 47 la sută din Fondul Social European (FSE) și de 43 la sută din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), diferența fiind reprezentată de venituri secundare diverse. Plățile efectuate către Uniunea Europeană au însumat 1 531 milioane euro, reprezentând aproape în totalitate contribuția României la bugetul UE.

2. CONTUL DE CAPITAL

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 3 901 milioane euro, cu 1,3 la sută sub nivelul anului 2014 (Tabel 15), pe fondul comprimării excedentului transferurilor de capital¹⁴, determinată de scăderea intrărilor din fonduri UE de natura transferurilor de capital, în principal din Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune.

Tabel 15. Contul de capital

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Credit	4 047	4 013	99,2	100,0	100,0
Transferuri de capital	3 927	3 781	96,3	97,0	94,2
Administrația publică	3 922	3 298	84,1	96,9	82,2
Alte sectoare	5	483	-	0,1	12,0
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	120	232	193,3	3,0	5,8

¹³ Sursa: Ministerul Finanțelor Publice.

¹⁴ Transferurile de capital includ fondurile europene care contribuie la formarea brută de capital fix.

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2014	2015	2015/2014	2014	2015
Debit	93	112	120,4	100,0	100,0
Transferuri de capital	81	63	77,8	87,1	56,3
Administrația publică	0	1	-	0,0	0,9
Alte sectoare	81	62	76,5	87,1	55,4
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	12	49	-	12,9	43,7
Sold	3 954	3 901	98,7		
Transferuri de capital	3 846	3 718	96,7		
Administrația publică	3 922	3 297	84,1		
Alte sectoare	-76	421	-		
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	108	183	169,4		

3. CONTUL FINANCIAR¹⁵

În anul 2015, contul financiar a înregistrat ieșiri nete în valoare de 2 280 milioane euro, comparativ cu 3 068 milioane euro în anul precedent (Tabel 16), tendința descendentă fiind dată, pe de o parte, de reducerea ieșirilor nete înregistrate de poziția „alte investiții” (în principal împrumuturi și depozite) și, pe de altă parte, de consolidarea influxurilor nete de natura investițiilor directe.

Tabel 16. Contul financiar

	milioane euro	
	2014	2015
Contul financiar	3 068	2 280
Achiziția netă de active	202	1 539
Acumularea netă de pasive	-2 866	-741
Investiții directe	-2 702	-2 955
Achiziția netă de active	228	929
Acumularea netă de pasive	2 930	3 884
Investiții de portofoliu	-2 859	-5
Achiziția netă de active	105	300
Acumularea netă de pasive	2 964	305
Derivate financiare	-26	-24
Achiziția netă de active	-26	-24
Alte investiții	9 890	5 864
Achiziția netă de active	1 130	934
Acumularea netă de pasive	-8 760	-4 930
Active de rezervă	-1 235	-600
Achiziția netă de active	-1 235	-600

Notă: Atât la achiziția netă de active, cât și la acumularea netă de pasive semnul (+) marchează creștere, iar semnul (-) scădere.

¹⁵ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă, când are semnul plus (+).

Din perspectiva împrumuturilor, temperarea ieșirilor nete a fost determinată de majorarea împrumuturilor primite de administrația publică. Depozitele au contribuit la reducerea ieșirilor nete înregistrate în contul financiar, atât prin creșterea retragerilor din depozitele în străinătate ale instituțiilor financiare monetare rezidente, cât și prin majorarea depozitelor deschise de nerezidenți la instituții financiare monetare rezidente. Acestora li s-a adăugat evoluția investițiilor directe, care au înregistrat influxuri nete mai mari, reprezentate de acumulare de pasive sub forma profitului reinvestit de nerezidenți în companiile investiție directă din România.

3.1. Investiții directe

În anul 2015, investițiile directe au înregistrat influxuri nete în valoare de 2 955 milioane euro, mai mult cu 9,4 la sută față de valoarea consemnată în 2014 (2 702 milioane euro; Tabel 17), în principal pe fondul profiturilor reinvestite de companiile cu capital străin din România, reprezentate deopotrivă de instituții monetare financiare și de sectorul real al economiei.

Tabel 17. Investiții directe

	milioane euro					
	2014			2015		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	228	2 930	-2 702	929	3 884	-2 955
Participații la capital	-203	2 851	-3 054	-139	3 591	-3 730
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	12	4 226	-4 214	9	3 080	-3 071
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4	404	-400	1	-24	25
Alte sectoare	8	3 822	-3 814	8	3 104	-3 096
Reinvestirea profiturilor	-215	-1 375	1 160	-148	511	-659
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1	-1 185	1 186	3	272	-269
Alte sectoare	-216	-190	-26	-151	239	-390
Instrumente de natura datoriei	431	79	352	1 068	293	775
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	6	1	5	-3	5	-8
Alte sectoare	425	77	348	1 071	288	783

Investițiile nerezidenților în România¹⁶ au totalizat 3 461 milioane euro (Tabel 18), fiind rezultatul însumării participațiilor la capital (consolidate cu profitul reinvestit net), în valoare de 3 595 milioane euro, cu valoarea netă negativă de 134 milioane euro a creditelor intragrup.

Tabel 18. Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional

	milioane euro					
	2014			2015		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	39 119	36 417	2 702	41 454	38 499	2 955
Investiții ale nerezidenților în România	38 851	36 430	2 421	40 940	37 479	3 461
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	5 575	1 353	4 222	5 246	2 162	3 084
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	723	319	404	507	531	-24
Alte sectoare	4 852	1 034	3 818	4 739	1 631	3 108
Reinvestirea profiturilor	-1 375	0	-1 375	511	0	511
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1 185	0	-1 185	272	0	272
Alte sectoare	-190	0	-190	239	0	239
Instrumente de natura datoriei	34 651	35 077	-426	35 183	35 317	-134
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3	7	-4	8	0	8
Alte sectoare	34 648	35 069	-421	35 175	35 317	-142
Investiții ale rezidenților în străinătate	268	-13	281	514	1 020	-506
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	49	57	-8	55	68	-13
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2	6	-4	0	1	-1
Alte sectoare	47	51	-4	55	67	-12
Reinvestirea profiturilor	1	-215	216	0	-149	149
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	1	-1	0	3	-3
Alte sectoare	1	-216	217	0	-152	152
Instrumente de natura datoriei	218	145	73	459	1 101	-642
Alte sectoare	218	144	74	459	1 101	-642

¹⁶ Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația „Investițiile străine directe în România” disponibilă pe [website-ul BNR](#).

Investițiile rezidenților în străinătate au însumat 506 milioane euro, constând în special din credite intragrup (642 milioane euro net), în timp ce participațiile la capitalul companiilor din străinătate au fost diminuate de pierderea netă înregistrată de acestea.

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în 2015 influxuri nete de 5 milioane euro, comparativ cu 2 859 milioane euro în 2014 (Tabel 19), volumul titlurilor de stat pe termen lung emise de administrația publică fiind mai redus decât în anul anterior.

Tabel 19. Investiții de portofoliu

milioane euro

	2014			2015		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	105	2 964	-2 859	300	305	-5
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	3	436	-433	184	328	-144
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	17	249	-232	-25	92	-117
Alte sectoare	-14	187	-201	209	236	-27
Instrumente de natura datoriei	102	2 528	-2 426	116	-23	139
Termen scurt	36	27	9	-5	-181	176
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	20	0	20	-17	0	-17
Administrația publică	0	27	-27	0	-181	181
Alte sectoare	16	0	16	12	0	12
Termen lung	66	2 501	-2 435	121	158	-37
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	42	35	7	-297	-37	-260
Administrația publică	0	2 458	-2 458	0	195	-195
Alte sectoare	24	8	16	418	0	418

3.3. Alte investiții

Poziția „alte investiții” a înregistrat în anul 2015 ieșiri nete în sumă de 5 864 milioane euro, reprezentând aproximativ 60 la sută din valoarea ieșirilor din anul precedent (Tabel 20). Ieșirile nete în valoare de 5 864 milioane euro sunt rezultatul unor achiziții de active în valoare de 934 milioane euro (net) și al unor acumulări de pasive în valoare negativă de 4 930 milioane euro (net).

Tabel 20. Alte investiții

	milioane euro					
	2014			2015		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	1 130	-8 760	9 890	934	-4 930	5 864
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	5	0	5	11	0	11
Numerar și depozite	1 003	-2 856	3 859	602	-1 743	2 345
Banca centrală	0	-6	6	0	183	-183
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	975	-2 980	3 955	325	-1 800	2 125
Administrația publică	-6	130	-136	-1	-126	125
Alte sectoare	34	0	34	278	0	278
Împrumuturi	342	-5 495	5 837	264	-3 180	3 444
Banca centrală	0	-3 426	3 426	0	-1 376	1 376
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	213	0	213	30	0	30
Administrația publică	1	-1 248	1 249	0	-1 358	1 358
Alte sectoare	128	-821	949	234	-446	680
Credite comerciale și avansuri	-238	-385	147	-271	17	-288
Administrația publică	-29	-3	-26	-32	-1	-31
Alte sectoare	-209	-382	173	-239	18	-257
Alte creanțe/angajamente externe	16	-24	40	327	-24	351
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-47	28	-75	212	-21	233
Alte sectoare	63	-51	114	115	-2	117

Achizițiile nete de active s-au redus față de anul anterior (la 934 milioane euro, de la 1 130 milioane euro în 2014) reflectând, în principal, diminuarea volumului de depozite noi deschise în străinătate de companiile nefinanciare (10 530 milioane euro, față de 12 433 milioane euro în anul 2014; Tabel 21).

Acumularea netă negativă de pasive s-a redus față de anul 2014 (la 4 930 milioane euro, de la 8 760 milioane euro), ca efect al majorării depozitelor deschise de nerezidenți la instituții financiare monetare rezidente (11 677 milioane euro în 2015, față de 8 483 milioane euro în anul anterior) și al unui volum mai mic al rambursărilor efectuate de banca centrală în cadrul Acordului *stand-by* încheiat în 2009 (1 376 milioane euro, comparativ cu 3 426 milioane euro; Tabel 22).

Tabel 21. Alte investiții – achiziția netă de active

milioane euro

	2014			2015		
	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active
Total, din care:	25 424	24 294	1 130	27 441	26 507	934
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	5	0	5	16	5	11
Numerar și depozite	21 236	20 233	1 003	20 956	20 354	602
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8 781	7 806	975	10 406	10 081	325
Administrația publică	22	28	-6	20	21	-1
Alte sectoare	12 433	12 399	34	10 530	10 252	278
Împrumuturi	1 454	1 112	342	2 371	2 107	264
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1 241	1 028	213	2 105	2 075	30
Administrația publică	1	0	1	1	1	0
Alte sectoare	212	84	128	265	31	234
Credite comerciale și avansuri	2 061	2 299	-238	3 214	3 485	-271
Administrația publică	23	52	-29	27	59	-32
Alte sectoare	2 038	2 247	-209	3 187	3 426	-239
Alte creanțe externe	666	650	16	883	556	327
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	465	512	-47	504	292	212
Alte sectoare	201	138	63	379	264	115

Tabel 22. Alte investiții – acumularea netă de pasive

milioane euro

	2014			2015		
	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive
Total	24 852	33 612	-8 760	28 125	33 055	-4 930
Numerar și depozite	17 264	20 120	-2 856	19 786	21 529	-1 743
Banca centrală	7 176	7 182	-6	6 670	6 487	183
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8 483	11 463	-2 980	11 677	13 477	-1 800
Administrația publică	1 605	1 475	130	1 439	1 565	-126
Împrumuturi	5 801	11 296	-5 495	6 341	9 521	-3 180
Banca centrală	0	3 426	-3 426	0	1 376	-1 376
Administrația publică	557	1 805	-1 248	1 192	2 550	-1 358
Alte sectoare	5 244	6 065	-821	5 149	5 595	-446
Credite comerciale și avansuri	1 588	1 973	-385	1 848	1 831	17
Administrația publică	0	3	-3	0	1	-1
Alte sectoare	1 588	1 970	-382	1 848	1 830	18

continuare

	2014		2015		Acumularea netă de pasive
	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Creștere de pasive	Scădere de pasive	
Alte angajamente externe	199	223	150	174	-24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	126	98	63	84	-21
Administrația publică	0	1	0	1	-1
Alte sectoare	73	124	87	89	-2

milioane euro

În sinteză, în anul 2015, balanța de plăți a reflectat un volum net de tranzacții cu active reale (reflectate în excedentul cumulat al contului curent și de capital) de 1 958 milioane euro, care are drept contrapartidă ieșiri nete de natura tranzacțiilor financiare (soldul contului financiar) în valoare de 2 280 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni. Ieșirile nete de natura tranzacțiilor financiare au avut un impact favorabil asupra poziției investiționale internaționale, contribuind la reducerea soldului debitor al acesteia.

B. Poziția investițională internațională a României

1. PREZENTARE GENERALĂ

Poziția investițională internațională a înregistrat o scădere a soldului debitor cu 4,4 la sută, ajungând la 82 miliarde euro la sfârșitul anului 2015, evoluție care se înscrie în trendul anilor anteriori (Grafic 3).

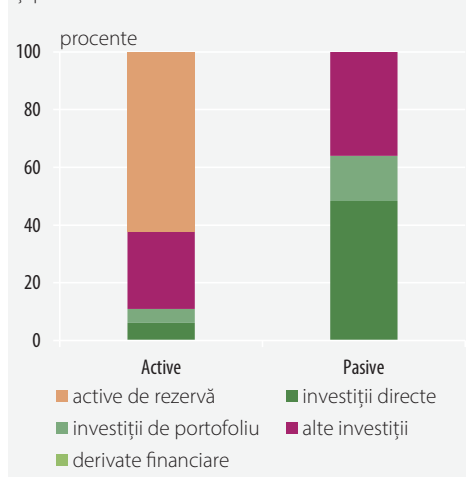
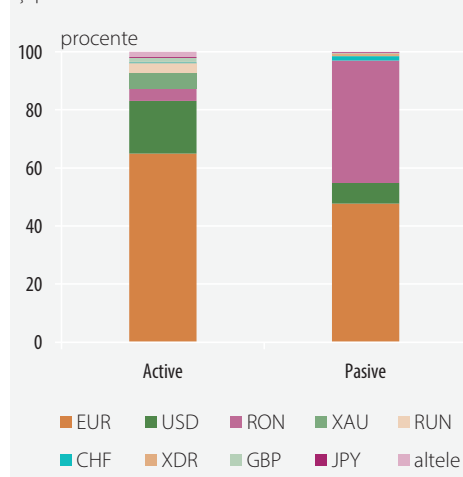

Necesarul de finanțare consemnat pe parcursul anilor 2008-2012 a condus la deteriorarea poziției nete, pe fondul acumulării constante de pasive. Ulterior, rambursările în contul datoriei externe au determinat diminuarea soldului angajamentelor externe, cu impact favorabil asupra poziției nete.

Tabel 23. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe

	milioane euro		
	Active	Pasive	Net
Investiții directe	3 478	67 165	-63 687
Investiții de portofoliu	2 764	21 617	-18 853
Derivate financiare	5	3	2
Alte investiții	15 348	50 034	-34 686
Active de rezervă	35 485		35 485
Total	57 080	138 819	-81 739

Finanțarea externă a păstrat structura pe instrumente financiare din anul precedent, investițiile directe (aport la capital, credite de la investitorii direcți) fiind urmate de „alte investiții” (împrumuturi și depozite) și de investițiile de portofoliu (instrumente de natura datoriei pe termen lung sub forma titlurilor de valoare; Tabel 23). Investițiile directe și cele de portofoliu au consemnat ponderi în creștere, spre deosebire de componenta „alte investiții”, a cărei contribuție la finanțare și-a continuat trendul descendent (Grafic 4).

Grafic 4. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe

Grafic 5. Structura valutară a activelor și pasivelor externe

Contribuția la finanțare a împrumuturilor și a depozitelor nerezidenților s-a redus prin menținerea ritmului de rambursare efectuat în contul datoriei, dar și prin închiderea depozitelor și procentul scăzut de reînnoire a acestora, rata de *roll-over* în cazul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală fiind de doar 49 la sută pe termen lung. Pe termen scurt, reînnoirea depozitelor s-a efectuat în proporție de 117 la sută și a determinat majorarea soldului depozitelor cu 38 la sută.

Structura valutară a activelor externe a relevat și în anul 2015 preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere a totalizat 83,1 la sută, fiind comparabilă cu cea din anul 2014. Pasivele externe ale poziției investiționale au fost, în principal, în euro și lei, care împreună au reprezentat 89,7 la sută, distribuite într-o proporție relativ echilibrată (47,6 la sută euro și 42,1 la sută lei). Pasivele externe exprimate în dolari SUA, drepturi speciale de tragere și franci elvețieni au reprezentat 9,7 la sută din total (Tabel 24; Grafic 5).

Tabel 24. Structura valutară a activelor și pasivelor externe

	31 decembrie 2015			
	Active externe		Pasive externe	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	57 080	100,0	138 819	100,0
EUR	37 031	64,9	66 119	47,6
USD	10 371	18,2	9 892	7,1
RON	2 379	4,2	58 471	42,1
XAU	3 247	5,7	0	0,0
RUN	1 800	3,2	0	0,0
CHF	144	0,3	2 158	1,6
XDR	64	0,1	1 392	1,0
GBP	796	1,4	55	0,0
JPY	185	0,3	489	0,4
Alte valute	1 063	1,9	243	0,2

La 31 decembrie 2015 soldul datoriei externe brute a fost de 90,4 miliarde euro (față de 94,7 miliarde euro la finele anului 2014), în scădere cu 4,5 la sută, pe fondul continuării ritmului de rambursare din anul anterior.

Creditele primite de la companiile intragrup au totalizat 22,1 miliarde euro (față de 19,3 miliarde euro în decembrie 2014), fiind influențate de instrumentele cu scadență lungă (13,6 miliarde euro comparativ cu 10,5 miliarde la finele anului 2014), în contrapondere cu creditele mamă-fică cu maturitate sub 1 an (8,5 miliarde euro față de 8,8 miliarde euro). Participațiile la capital s-au majorat cu 1,8 miliarde euro (totalizând 45,1 miliarde euro la 31 decembrie 2015), ceea ce arată că partenerii nerezidenți au continuat să investească pe termen lung în acțiuni și unități de fond ale companiilor românești.

Tabel 25. Evoluția activelor externe de rezervă

	milioane euro	
	31 decembrie 2014	31 decembrie 2015
Rezervele internaționale ale României	35 506	35 485
Aur	3 290	3 247
Valute	32 216	32 238
Instituții de credit	3 285	3 325
Valute	3 285	3 325
Active externe de rezervă, din care:	38 791	38 810
Valute	35 501	35 563

La sfârșitul anului 2015, activele externe ale băncii centrale s-au menținut la nivelul anului anterior (35,5 miliarde euro; Tabel 25), iar poziția netă a băncii centrale s-a majorat la 34 miliarde euro, față de 32,9 miliarde euro în 2014, ca urmare a diminuării datoriei externe a acestui sector. Rezervele internaționale ale României s-au menținut la nivelul anului 2014, acoperind 6,4 luni de import de bunuri și servicii. Analiza în structură evidențiază ieșiri nete de capital (-0,6 miliarde euro) și sume provenite din reevaluarea diferențelor de preț la aur și titluri de valoare (-0,2 miliarde euro), compensate de variația cursurilor de schimb (0,8 miliarde euro).

Activele externe ale instituțiilor de credit s-au menținut la un nivel comparabil cu cel din anul 2014.

În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale (Tabel 26), în anul 2015, sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală a continuat să își diminueze soldul net debitor, de la 19 miliarde euro la 18 miliarde euro, prin micșorarea pasivelor externe, în principal pe baza reducerii ponderii depozitelor ca mijloc de finanțare.

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	-85 478	100,0	-81 739	100,0
Administrația publică	-29 808	34,9	-28 283	34,6
Banca centrală	32 942	-38,5	33 963	-41,5
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-18 996	22,2	-17 963	22,0
Alte sectoare	-69 616	81,4	-69 456	85,0

Poziția net debitoare a sectorului administrației publice s-a diminuat de la 29,8 miliarde euro la 28,3 miliarde euro, în scădere cu 5,1 la sută față de 31 decembrie 2014, pe fondul reducerii soldului datoriei externe a acestui sector, prin răscumpărarea unor titluri de valoare ajunse la scadență.

Sectorul real (companii nefinanciare, companii financiare nebancale, gospodăriile populației) s-a menținut la nivelul anului 2014, având o poziție net debitoare de 69,5 miliarde euro, în condițiile în care participația la capitalul companiilor din România și creditele intragrup au continuat să reprezinte modalitățile principale de finanțare.

2. STRUCTURA POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE

2.1. Active externe

La 31 decembrie 2015 soldul activelor externe a totalizat 57 080 milioane euro, în creștere cu 2,9 la sută față de finele anului precedent.

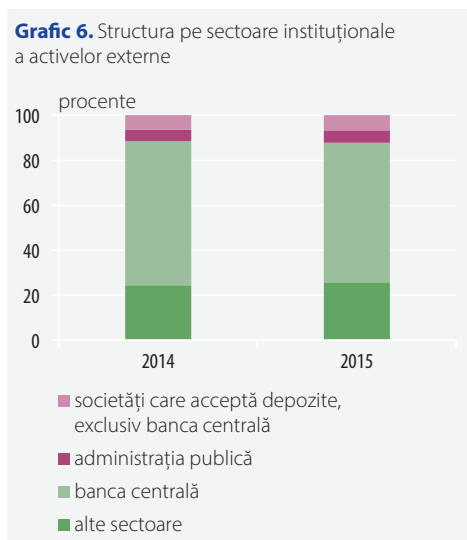
Structura activelor externe, pe principalele componente ale poziției investiționale, a menținut configurația anului anterior, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (Tabel 27), dar în ușoară diminuare (62,2 la sută), urmate de componenta „alte investiții” (26,9 la sută), de investițiile directe în creștere cu 1,4 puncte procentuale (6,1 la sută) și de investițiile de portofoliu (4,8 la sută).

Tabel 27. Structura pe instrumente a activelor externe

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	55 465	100,0	57 080	100,0
Investiții directe	2 583	4,7	3 478	6,1
Participații la capital	107	0,2	-101	-0,2
Instrumente de natura datoriei	2 475	4,5	3 579	6,3
Investiții de portofoliu	2 435	4,4	2 764	4,8
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	829	1,5	1 054	1,8
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	1 569	2,8	1 685	3,0
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	37	0,1	25	0,0
Derivate financiare	10	0,0	5	0,0
Alte investiții	14 931	26,9	15 348	26,9
Alte participații	979	1,8	1 063	1,9
Împrumuturi	3 831	6,9	4 183	7,3
Credite comerciale și avansuri	4 374	7,9	4 442	7,8
Numerar și depozite	5 391	9,7	5 220	9,1
Alte active	357	0,6	439	0,8
Active de rezervă	35 506	64,0	35 485	62,2

Soldul investițiilor directe ale rezidenților în străinătate a fost de 3 478¹⁷ milioane euro la 31 decembrie 2015, peste nivelul anului 2014, ca urmare a majorării volumului creditelor mamă-fică acordate companiilor din străinătate.

Ponderea soldului investițiilor de portofoliu deținute de investitorii rezidenți (2 764 milioane euro) a crescut cu 0,4 puncte procentuale, iar structura pe instrumente a investițiilor de portofoliu relevă faptul că investitorii rezidenți au achiziționat, și în anul 2015, obligațiuni sau alte titluri de valoare pe termen lung, precum și acțiuni ale companiilor străine.

În perioada analizată, soldul poziției „alte investiții” a consemnat o majorare cu 2,8 la sută față de anul 2014, până la 15,3 miliarde euro.

La 31 decembrie 2015, rezervele internaționale ale României (valute plus aur) au însumat 35 485 milioane euro, nivel comparabil cu cel al anului 2014, într-un context de continuare a asigurării plăților de rate de capital și de dobândă aferente datoriei publice externe scadente pe parcursul anului.

¹⁷ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive.

Structura pe sectoare instituționale a activelor externe (Tabel 28; Grafic 6) reflectă faptul că, la 31 decembrie 2015, banca centrală a continuat să dețină ponderea majoritară (62,2 la sută) prin activele de rezervă, urmată de sectorul real (25,6 la sută), societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (6,7 la sută) și administrația publică (5,4 la sută).

Tabel 28. Structura pe sectoare instituționale a activelor externe

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	55 465	100,0	57 080	100,0
Administrația publică	2 833	5,1	3 096	5,4
Banca centrală	35 539	64,1	35 522	62,2
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3 538	6,4	3 826	6,7
Alte sectoare	13 555	24,4	14 636	25,6

2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe la 31 decembrie 2015 a fost de 138 819 milioane euro, în diminuare cu 1,5 la sută față de finele anului 2014 (Tabel 29).

Tabel 29. Structura pe instrumente a pasivelor externe

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	140 943	100,0	138 819	100,0
Investiții directe	62 517	44,4	67 165	48,4
Participații la capital	43 264	30,7	45 103	32,5
Instrumente de natura datoriei	19 253	13,7	22 062	15,9
Investiții de portofoliu	21 146	15,0	21 617	15,6
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 929	2,1	3 280	2,4
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	18 023	12,8	18 322	13,2
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	194	0,1	15	0,0
Derivate financiare	5	0,0	3	0,0
Alte investiții	57 275	40,6	50 034	36,0
Alte participații	0	0,0	0	0,0
Împrumuturi	38 253	27,1	32 439	23,4
Credite comerciale și avansuri	1 516	1,1	1 683	1,2
Numerar și depozite	16 070	11,4	14 410	10,4
Alte pasive	262	0,2	250	0,2
Alocări de DST	1 173	0,8	1 252	0,9

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare relevă faptul că schimbarea majoră în ierarhie începută în anul 2014, prin inversarea ponderilor celor două mari contribuatoare la finanțare, s-a consolidat pe parcursul anului 2015. Astfel, ponderea „investițiilor directe” (în creștere cu 4 puncte procentuale, până la 48,4 la sută) a devansat contribuția „altor investiții” (care a scăzut cu 4,6 puncte

procentuale, până la 36 la sută). Finanțarea externă realizată, în principal, cu ajutorul instrumentelor financiare de tipul investițiilor directe și, secundar, prin „alte investiții” (împrumuturi și depozite), care au avut tendință de scădere accentuată, a fost influențată de continuarea rambursării datoriei externe, dar și de diminuarea ratelor de *roll-over* pe termen lung în cazul instituțiilor de credit.

La finele anului 2015, soldul investițiilor directe a fost de 67 165¹⁸ milioane euro, mai mare cu 7,4 la sută față de 31 decembrie 2014, iar ca pondere în PIB a fost de 41,9 la sută comparativ cu 41,6 la sută în anul anterior. Ponderea participațiilor nerezidenților, prin aport la capitalul social al companiilor, a consemnat o majorare a soldului cu 1,8 puncte procentuale, iar cea a instrumentelor de datorie sub forma creditelor intragrup a înregistrat o creștere cu 2,2 puncte procentuale.

Investițiile directe sub forma creditelor intragrup au continuat să fie orientate către principalele sectoare ale economiei, cu precădere în industria prelucrătoare, intermediari financiare, asigurări, comerț, construcții și tranzacții imobiliare, energie electrică, gaze și apă, care au însumat 22,1 miliarde euro.

Investitorii străini și-au majorat portofoliul de acțiuni necotate deținute în companii nefinanciare, bănci, asigurări și alte instituții de intermediere financiară, astfel că la sfârșitul anului 2015 acestea au însumat 40,2 miliarde euro. Acțiunile cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii nerezidenți, au scăzut la 4,2 miliarde euro și au avut ca principali emitenți companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală. La finele anului 2015, investițiile nerezidenților în fonduri de investiții rezidente și-au dublat volumul, totalizând 661,6 milioane euro.

Structura geografică a capitalului străin și-a păstrat componența anului anterior, investitorii provenind din țări cu potențial financiar precum Olanda, Austria, Germania, Cipru, Franța, Italia, Luxemburg și Elveția.

Soldul investițiilor străine pe regiuni de dezvoltare relevă distribuția cu precădere în regiunea București-Ilfov, urmată de Centru și Vest, Sud-Muntenia, Nord-Vest, Sud-Est și Sud-Vest-Oltenia. Regiunea Nord-Est a continuat și pe parcursul anului 2015 să beneficieze în cea mai mică măsură de investiții străine directe.

La finele anului 2015, ponderea investițiilor de portofoliu în total pasive externe s-a majorat cu 0,6 puncte procentuale. Soldul investițiilor sub formă de participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții a ajuns la 3 280 milioane euro, iar cel aferent instrumentelor de natura datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) a fost de 18 322 milioane euro.

Perspectiva stabilă privind investițiile, confirmată de agențiile de rating, a asigurat buna poziționare pe piețele de capital, context în care Ministerul Finanțelor Publice a lansat noi emisiuni de titluri de stat pe piața de capital din România, dar și pe cea

¹⁸ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive.

externă, la costuri scăzute, cu maturități sustenabile, avându-se în vedere creșterea scadenței medii și reducerea soldului datoriei pe termen scurt. Soldul titlurilor în euro emise pe piața internă a avut tendințe de diminuare, în timp ce soldul titlurilor emise în lei s-a majorat, deținătorii acestora fiind, preponderent, instituții de credit rezidente. Ca o noutate, în anul 2015, Ministerul Finanțelor Publice a lansat o emisiune de titluri de stat pe piața internă, dedicată integral populației, cu maturitate de doi ani. În luna mai, Primaria Municipiului București a efectuat o nouă emisiune de obligațiuni municipale pe piața internă de capital, în valoare de 2,22 miliarde lei, segmentul-țintă de clienți fiind, în principal, investitori rezidenți. Astfel, a fost refinanțată o emisiune anterioară a administrației publice locale, constând în euroobligațiuni în valoare de 500 milioane euro, a cărei scadență a fost în luna iunie 2016.

Percepția favorabilă asupra economiei românești a permis continuarea finanțării de pe piețele externe, astfel că în luna octombrie 2015 a avut loc o emisiune de euroobligațiuni, în două tranșe, prima în valoare de 1 250 milioane euro, cu scadență la 10 ani, și a doua, în sumă de 750 milioane euro, cu maturitate de 20 de ani, cu un cupon de 2,75 la sută și, respectiv, 3,875 la sută.

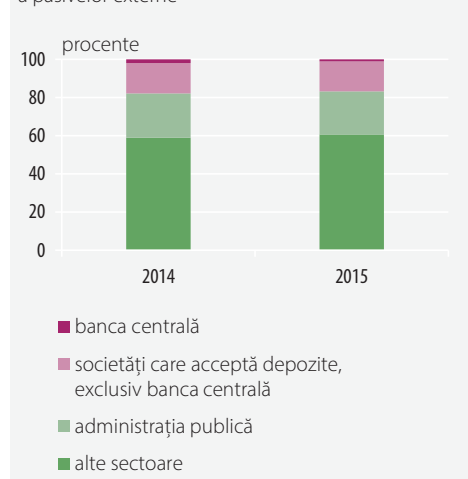
Tabel 30. Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	140 943	100,0	138 819	100,0
Administrația publică	32 641	23,2	31 380	22,6
Banca centrală	2 598	1,8	1 560	1,1
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	22 534	16,0	21 788	15,7
Alte sectoare	83 170	59,0	84 091	60,6

Componenta „alte investiții” a însumat 50 034 milioane euro la 31 decembrie 2015, în scădere cu 12,6 la sută față de finele anului 2014, pe fondul continuării ieșirilor de capital sub forma plăților de rate aferente instrumentelor financiare de tipul împrumuturilor și al depozitelor. În structura poziției „alte investiții” soldul

componentei „alocări de DST” a fost ușor majorat de influența variației cursului de schimb.

Grafic 7. Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe

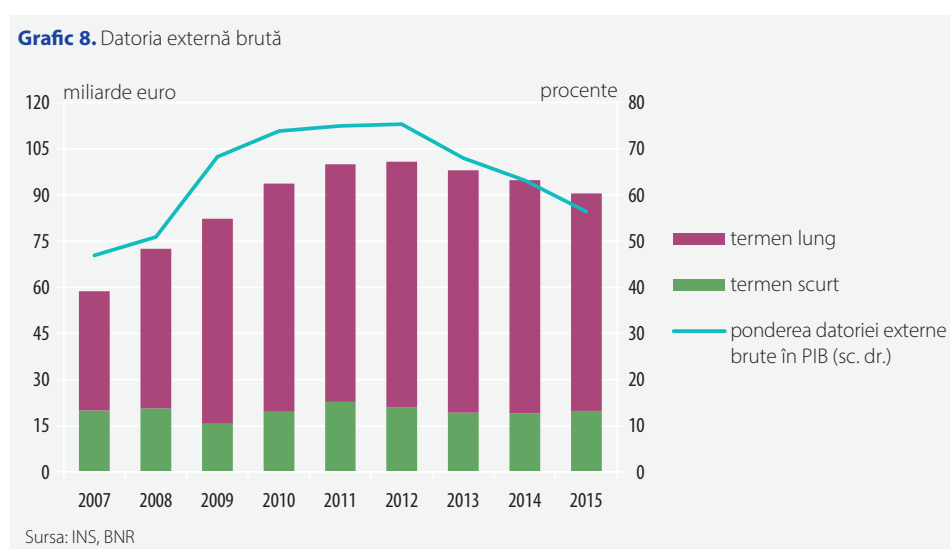

Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe s-a menținut și pe parcursul anului 2015 (Tabel 30), sectorul real continuând să dețină ponderea majoritară (60,6 la sută), urmat de sectorul administrației publice (cu pondere în ușoară scădere, de la 23,2 la sută la 22,6 la sută, determinată de ajungerea la maturitate a unor titluri de stat). Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au consemnat o pondere de 15,7 la sută, în

scădere cu 0,3 puncte procentuale, datorită diminuării volumului depozitelor și ratelor de *roll-over* pe termen lung scăzute, iar banca centrală a avut o pondere de 1,1 la sută, în scădere cu 0,7 puncte procentuale, datorită efectuării rambursărilor scadente în contul pachetului de finanțare externă accesat anterior (Grafic 7).

2.2.1. Datoria externă

Începând cu anul 2008, datoria externă brută a consemnat o evoluție ascendentă, cu un maxim de 100 miliarde euro atins în anul 2012, care a relevat un necesar de finanțare accentuat. Începând cu anul 2013 s-a remarcat o tendință de reducere a datoriei externe brute (Grafic 8), pe fondul unor rambursări constante de rate de capital, atât în contul datoriei externe pe termen lung, cât și al datoriei externe pe termen scurt, al cărei sold s-a menținut în jurul pragului de 20 miliarde euro.

La 31 decembrie 2015 soldul datoriei externe brute¹⁹ a totalizat 90 434 milioane euro, în scădere cu 4,5 la sută față de finele anului precedent, datorită diminuării accentuate a soldului datoriei pe termen lung cu 7 la sută, în contrapondere cu creșterea cu 5,1 la sută a soldului datoriei pe termen scurt.

Soldul datoriei externe pe termen lung s-a diminuat pe parcursul anului 2015 ca urmare a reducerii, față de anul 2014, cu 3,7 la sută a datoriei externe publice²⁰ și cu 7 la sută a datoriei externe private, iar datoria externă a băncii centrale a scăzut cu 47,1 la sută. Soldul datoriei externe către FMI s-a diminuat cu peste 90 la sută, în contul angajamentului contractat de banca centrală, iar datoria angajată de Ministerul Finanțelor Publice a fost rambursată integral (Tabel 31).

¹⁹ Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază *cash*, neincluzându-se dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

²⁰ Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MFP și autoritățile administrației publice locale, împrumuturile externe garantate de MFP și autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv cele primite de MFP conform OUG nr. 99/2009 privind ratificarea Acordului *stand-by* dintre România și FMI, precum și titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață.

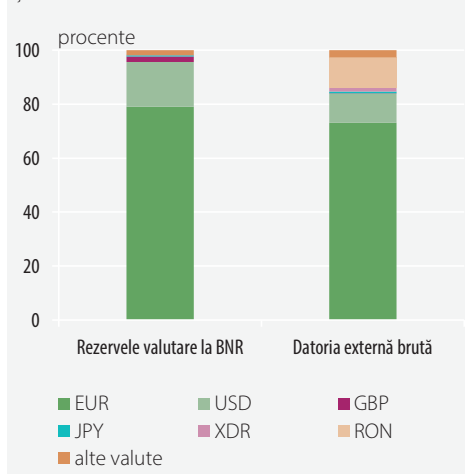
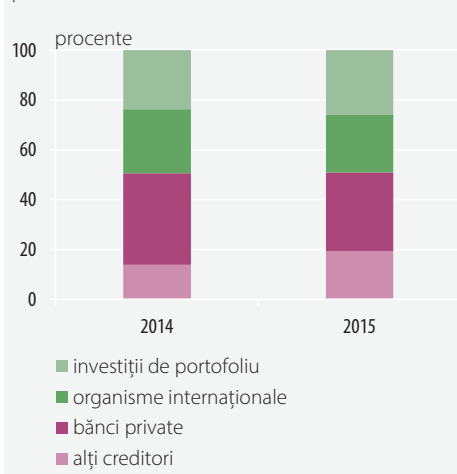
Tabel 31. Datoria externă brută

	milioane euro	
	31 decembrie 2014	31 decembrie 2015
Datoria externă pe termen lung	75 829	70 557
Datoria publică, din care:	32 833	31 610
Împrumuturi de la FMI	162	0
Datoria privată	40 402	37 574
Datoria băncii centrale, din care:	2 595	1 373
Împrumuturi de la FMI	1 421	122
Alocări de DST de la FMI	1 173	1 251
Datoria externă pe termen scurt	18 915	19 876
Datoria externă brută	94 744	90 433

Datoria externă pe termen lung a însumat 70 557 milioane euro la finele anului 2015, cu 7 la sută mai puțin față de 31 decembrie 2014, fiind diminuată de ieșirile nete de capital (-6 389,4 milioane euro), de variația prețurilor titlurilor de stat aflate în portofoliu (-385,9 milioane euro) și de conversiile de datorie în participații la capital (-328,4 milioane euro). Scăderea datoriei externe a fost limitată pe parcursul anului 2015 de influența variației cursurilor de schimb (1 831,7 milioane euro).

Tabel 32. Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe

	31 decembrie 2015			
	Rezervele valutare la BNR		Datoria externă	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	32 238	100,0	90 434	100,0
EUR	25 501	79,1	66 118	73,1
USD	5 353	16,6	9 864	10,9
GBP	657	2,0	55	0,1
JPY	125	0,4	489	0,5
XDR	11	0,0	1 392	1,5
RON	0	0,0	10 115	11,2
Alte valute	591	1,9	2 401	2,7

Grafic 9. Structura valutară a datoriei externe brute și a rezervelor valutare la BNR

Grafic 10. Datoria externă pe termen lung, pe creditori

Compoziția valutară a datoriei externe (73,1 la sută euro, 10,9 la sută dolari SUA) a fost proporțional reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA au deținut 95,7 la sută (Tabel 32; Grafic 9).

Structura pe creditori a datoriei externe pe termen lung la 31 decembrie 2015 a consemnat menținerea băncilor private ca principal creditor (Tabel 33), cu ponderea cea mai importantă (57,7 la sută), dar în scădere cu 2,9 puncte procentuale, în timp ce creditorii oficiali și-au redus contribuția la 23,1 la sută (cu 2,5 puncte procentuale), datorită rambursărilor ratelor scadente în cadrul Acordului de finanțare încheiat în anul 2009 cu FMI, Comisia Europeană și Banca Mondială. Dintre sursele private, instituțiile de credit străine au menținut creditarea economiei pe termen lung, dar și finanțarea administrației publice printr-o nouă emisiune, care a majorat nivelul anterior al soldului investițiilor de portofoliu, devansând companiile străine și alte instituții financiare (Grafic 10).

Tabel 33. Datoria externă brută – termen lung, pe creditori

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	75 829	100,0	70 557	100,0
Împrumuturi de la organisme internaționale, din care:	19 446	25,6	16 295	23,1
BIRD	3 414	4,5	4 002	5,7
BEI	4 881	6,4	4 318	6,1
BERD	1 525	2,0	1 316	1,9
UE	5 000	6,6	3 500	5,0
FMI	2 757	3,6	1 374	1,9
FDS-CE	862	1,1	825	1,2
OECF	405	0,5	436	0,6
Investiții de portofoliu ale băncilor private, din care:	18 023	23,8	18 322	26,0
Credit Suisse/EFG/UBS	1 139	1,5	1 141	1,6
HSBC/Deutsche Bank/EFG	593	0,8	0	0,0
ABN/JP Morgan	373	0,5	0	0,0
Erste Bank/Société Générale	1 033	1,4	989	1,4
Citigroup/Deutsche Bank /HSBC	2 112	2,8	2 150	3,0
Barclays/Deutsche Bank/Citigroup/HSBC	880	1,2	828	1,2
Barclays/BNP Paribas/Citigroup/HSBC	1 129	1,5	1 216	1,7
Citibank/HSBC/Soc GEN/Deutsche Bank	1 333	1,8	988	1,4
BNP Paribas/Citigroup/JP Morgan Securities	1 797	2,4	1 922	2,7
Citibank/ING/Société Générale/Unicredit	965	1,3	971	1,4
HSBC/RBI/Société Générale/Unicredit	1 127	1,5	1 033	1,5
Împrumuturi financiare de la bănci private, pe țări:	27 924	36,8	22 343	31,7
Austria	9 703	12,8	6 863	9,7
Olanda	4 423	5,8	3 422	4,8
Grecia	2 986	3,9	2 789	4,0
Franța	1 228	1,6	1 276	1,8
Marea Britanie	2 059	2,7	1 566	2,2
Germania	1 642	2,2	1 449	2,1

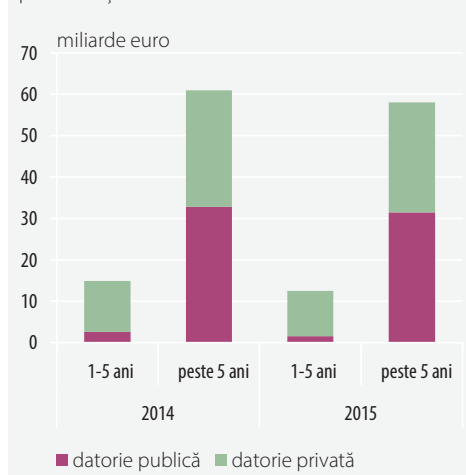
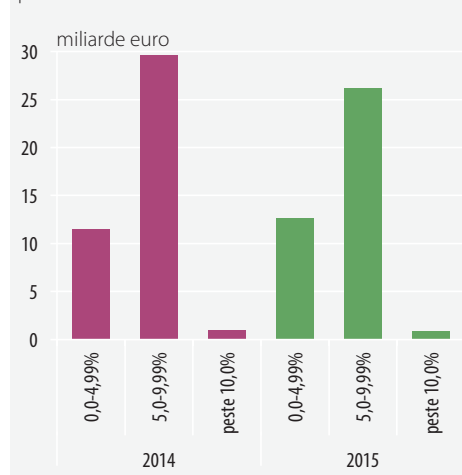
continuare

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Luxemburg	1 018	1,3	754	1,1
Irlanda	467	0,6	264	0,4
Ungaria	674	0,9	428	0,6
Cipru	1 037	1,4	538	0,8
Italia	691	0,9	644	0,9
Alți creditori	10 436	13,8	13 598	19,3

Structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung la sfârșitul anului 2015 a evidențiat reducerea în continuare a soldului datoriei externe pe cele două tipuri de maturități (Tabel 34). Deși soldul datoriei externe publice și private s-a diminuat, comparativ cu anul anterior, se remarcă tendința de orientare către strategii privind managementul datoriei pe maturități care să asigure evitarea potențialelor vârfuri de datorie. Astfel, ca urmare a ajustărilor realizate, ponderea datoriei externe pe termen mai mare de 5 ani a devansat-o pe cea a datoriei cu scadență între 1 și 5 ani pe ambele componente (Grafic 11).

Tabel 34. Datoria externă pe termen lung, pe scadențe

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	75 829	100,0	70 557	100,0
1-5 ani	14 856	19,6	12 519	17,7
Datorie publică	2 578	3,4	1 548	2,2
Datorie privată	12 279	16,2	10 971	15,5
peste 5 ani	60 973	80,4	58 038	82,3
Datorie publică	32 850	43,3	31 413	44,5
Datorie privată	28 123	37,1	26 625	37,7

Grafic 11. Datoria externă pe termen lung, pe scadențe**Grafic 12.** Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi fixe

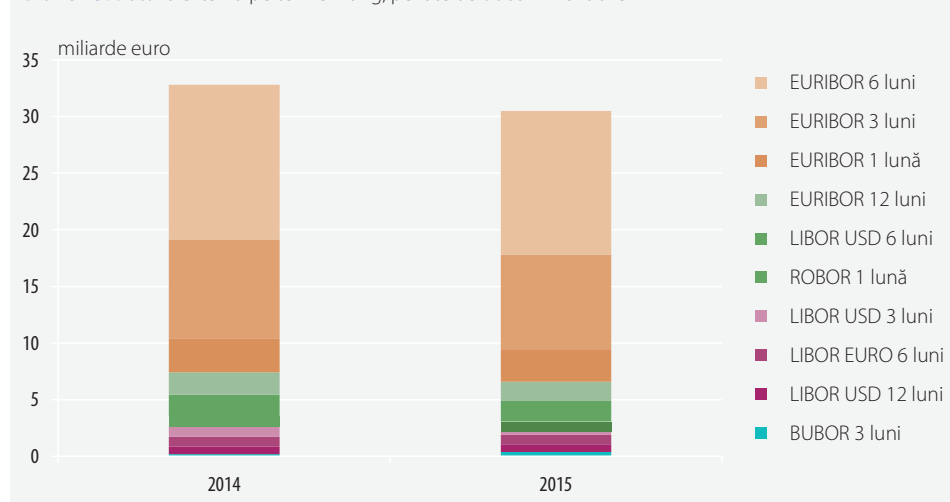
Structura pe tipuri de dobânzi a datoriei externe pe termen lung a evidențiat tendința de scădere, față de anul anterior, a soldului împrumuturilor cu cost variabil pe toate tipurile de dobândă (Tabel 35). Angajamentele cu dobândă fixă au

manifestat o tendință de creștere pe banda 0 – 5 la sută, iar cele situate în intervalele consecutive s-au contractat. Se observă în continuare preocuparea pentru asigurarea unui serviciu al datoriei cât mai previzibil al contractelor de credit pe termen lung, prin reducerea ponderii dobânzilor variabile (Grafic 13) și majorarea ponderii celor fixe (Grafic 12).

Tabel 35. Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi

	31 decembrie 2014		31 decembrie 2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	75 829	100,0	70 557	100,0
Dobânzi variabile, din care:	33 740	44,5	30 811	43,7
BUBOR 3 luni	177	0,2	377	0,5
LIBOR USD 12 luni	704	0,9	667	0,9
LIBOR EURO 6 luni	855	1,1	850	1,2
LIBOR USD 3 luni	885	1,2	308	0,4
ROBOR 1 lună	890	1,2	872	1,2
LIBOR USD 6 luni	1 940	2,6	1 786	2,5
EURIBOR 12 luni	1 951	2,6	1 701	2,4
EURIBOR 1 lună	2 951	3,9	2 880	4,1
EURIBOR 3 luni	8 812	11,6	8 328	11,8
EURIBOR 6 luni	13 632	18,0	12 741	18,1
Dobânzi fixe	42 089	55,5	39 746	56,3
0,0-4,99%	11 444	15,1	12 686	18,0
5,0-9,99%	29 667	39,1	26 183	37,1
peste 10,0%	979	1,3	877	1,2

Grafic 13. Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi variabile

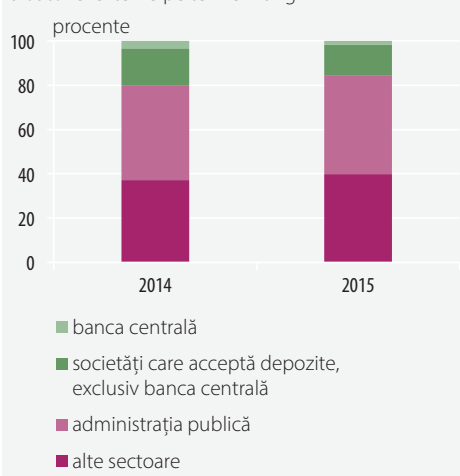
Datoria externă pe termen lung a băncii centrale și a instituțiilor de credit a consemnat o nouă diminuare pe parcursul anului 2015 (Tabel 36), determinată de rambursările de rate scadente, dar și de retragerile de depozite ale nerezidenților cu un *roll-over* ce manifestă tendințe de reducere, în timp ce datoria sectorului administrației publice a continuat să se majoreze, în principal prin noile emisiuni de titluri de valoare pe piețele de capital. Soldul angajamentelor pe termen lung

ale companiilor s-a situat la un nivel comparabil cu cel înregistrat la sfârșitul anului 2014, deși ponderea acestora în total s-a majorat cu 2,6 puncte procentuale, până la 39,9 la sută (Grafic 14).

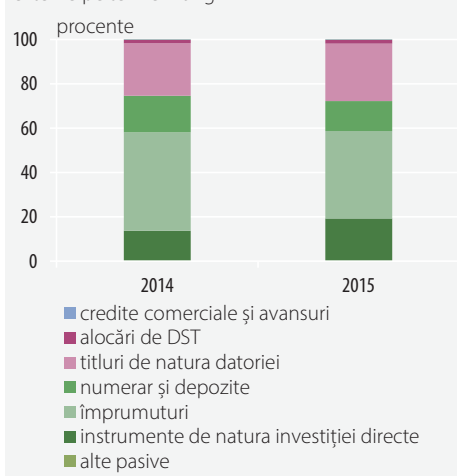
Tabel 36. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung

	2014		2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	75 829	100,0	70 557	100,0
Administrația publică	32 231	42,5	31 359	44,4
Banca centrală	2 595	3,4	1 374	1,9
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	12 737	16,8	9 704	13,8
Alte sectoare	28 266	37,3	28 120	39,9

Grafic 14. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung

Grafic 15. Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung

Din punct de vedere al structurii pe instrumente financiare, a fost consemnată o schimbare în structura datoriei externe pe termen lung (Tabel 37), care a fost determinată de diminuarea ponderii împrumuturilor și a celei a depozitelor cu 4,9 și respectiv 3 puncte procentuale, în opoziție cu instrumentele de natura investiției directe a nerezidenților și cu instrumentele de portofoliu sub forma titlurilor de valoare, care și-au majorat ponderea cu 5,5 și, respectiv, 2,2 puncte procentuale (Grafic 15).

Tabel 37. Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung

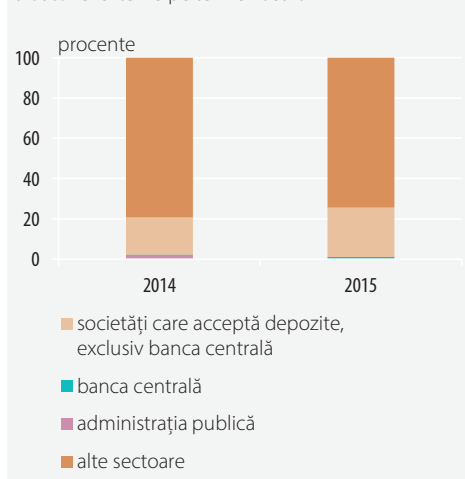
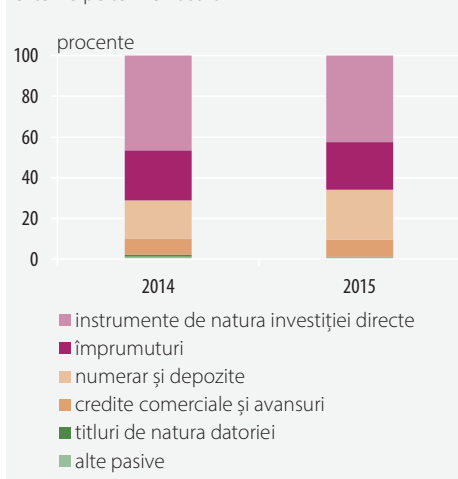
	2014		2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	75 829	100,0	70 557	100,0
Instrumente de natura investiției directe	10 454	13,8	13 608	19,3
Împrumuturi	33 614	44,3	27 816	39,4
Credite comerciale și avansuri	11	0,0	10	0,0
Numerar și depozite	12 531	16,5	9 526	13,5
Titluri de natura datoriei	18 023	23,8	18 322	26,0
Alocări de DST	1 173	1,5	1 251	1,8
Alte pasive	23	0,0	24	0,0

Tabel 38. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt

	2014		2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	18 915	100,0	19 876	100,0
Administrația publică	409	2,2	20	0,1
Banca centrală	3	0,0	186	0,9
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3 496	18,5	4 854	24,4
Alte sectoare	15 007	79,3	14 816	74,5

Pe parcursul anului 2015, soldul datoriei externe pe termen scurt a ajuns la 19 876 milioane euro și a reprezentat 22 la sută din totalul datoriei externe brute. Sectoarele instituționale au contribuit variat la formarea acestui tip de datorie, sectorul real continuând să fie cel mai bine reprezentat (cu o pondere de 74,5 la sută, în scădere de la 79,3 la sută), cu rate de *roll-over* consistente, urmat de societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și de banca centrală (Tabel 38).

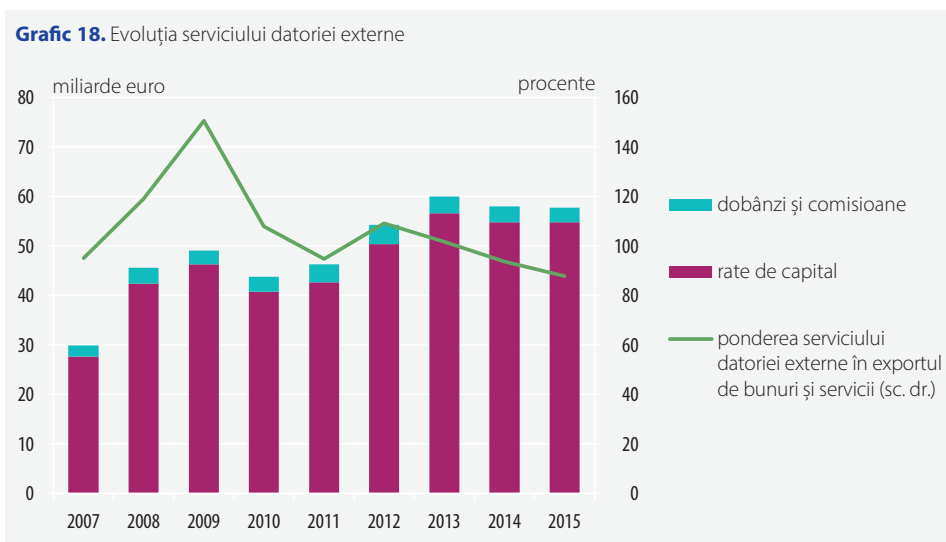
Sectorul real și sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au accesat și pe parcursul anului 2015 surse de finanțare externă pe termen scurt, relevate de rate de *roll-over* de 113,8 la sută și respectiv 116,8 la sută (Grafic 16).

Grafic 16. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt**Grafic 17.** Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt**Tabel 39.** Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt

	2014		2015	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	18 915	100,0	19 876	100,0
Instrumente de natura investiției directe	8 799	46,5	8 454	42,5
Împrumuturi	4 639	24,5	4 623	23,3
Credite comerciale și avansuri	1 505	8,0	1 673	8,4
Numerar și depozite	3 539	18,7	4 885	24,6
Titluri de natura datoriei	194	1,0	15	0,1
Alte pasive	239	1,3	226	1,1

Instrumentele financiare de natura datoriei sub forma depozitelor atrase de instituțiile de credit, ca formă de finanțare pe termen scurt, au avut o contribuție semnificativă, majorându-se cu 5,9 puncte procentuale comparativ cu anul 2014, până la 24,6 la sută (Tabel 39). O schimbare în sensul diminuării s-a produs în ceea ce privește instrumentele financiare de natura investiției directe, cu o scădere de 4 puncte procentuale, precum și în cazul componentelor de tipul creditelor, titlurilor, alte pasive (Grafic 17).

Analiza serviciului datoriei externe evidențiază o dublare a acestuia în perioada 2007-2015, marcând creșteri semnificative în anii 2008-2009, o moderată relaxare în anul 2010 și majorări importante în intervalul 2011-2012, cu un vârf de plată de 60 miliarde euro în 2013 (Grafic 18). În anul 2015 serviciul datoriei externe a scăzut la 57,7 miliarde euro, continuând să fie marcat de onorarea obligațiilor către FMI (1 545 milioane euro) în cadrul Acordului *stand-by* încheiat în anul 2009 și către Uniunea Europeană (1 500 milioane euro), de tranzacțiile cu titluri de stat, închideri de depozite ale nerezidenților și alte plăți către creditori multilaterali și privați conform angajamentelor scadente.

Serviciul datoriei externe, în anul 2015, a însumat 57 680 milioane euro, din care 54 751 milioane euro au reprezentat rate de capital și 2 929 milioane euro dobânzi și comisioane. Structura pe scadențe a serviciului datoriei externe aferent anului 2015 a consemnat o modificare față de anul anterior, manifestată prin diminuarea ponderii serviciului datoriei pe termen scurt, de la 58,5 la sută în anul 2014 la 56,1 la sută, și prin majorarea serviciului datoriei externe pe termen lung de la 41,5 la sută la 43,9 la sută.

Tabel 40. Serviciul datoriei externe (SDE)

	2014	2015
SDE (milioane euro)	58 019	57 680
SDE/PIB (%)	38,6	36,0
SDE/EXP* (%)	93,7	87,7
EXP* (milioane euro)	61 917	65 741

*) export de bunuri și servicii

Pe parcursul anului 2015, pe fondul unei diminuări, serviciul datoriei externe a fost depășit de exporturile de bunuri și servicii, ajungând la 87,7 la sută din valoarea acestora (Tabel 40). Raportat la PIB, acesta și-a redus ponderea până la 36 la sută, cu 2,6 puncte procentuale sub nivelul anului 2014.

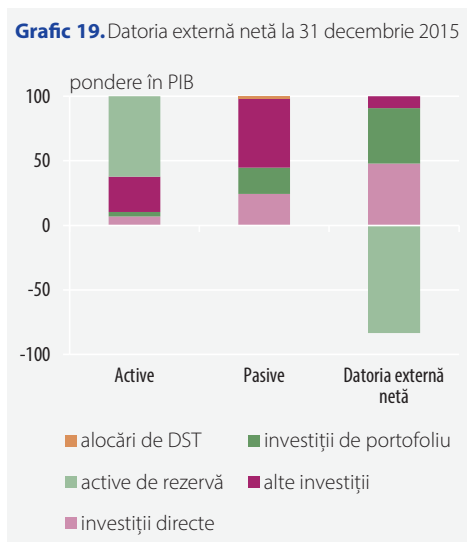
Față de 2014, la finele anului 2015 datoria externă netă²¹ s-a redus de la 44,5 miliarde euro la 38,6 miliarde euro, pe fondul scăderii datoriei externe nete a sectoarelor „Banca centrală”, „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” (instituții de credit), „Administrația publică” (Tabel 41). Datoria externă netă a sectorului real s-a diminuat (până la 10,7 miliarde euro), spre deosebire de datoria externă netă provenită din investiția directă (creditele intragrup) a cărei valoare a crescut până la 18,5 miliarde euro.

Tabel 41. Datoria externă netă la sfârșitul anului 2015

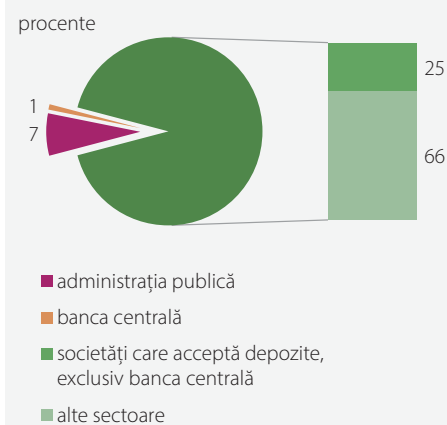
	milioane euro		
	Datoria externă brută	Active externe care au la bază instrumente de datorie	Datoria externă netă
Administrația publică	31 380	2 070	29 310
Numerar și depozite	5	6	-1
Titluri de natura datoriei	18 153	0	18 153
Împrumuturi	13 197	0	13 197
Credite comerciale și avansuri	2	1 985	-1 982
Alte pasive/active	23	79	-57
Banca centrală	1 560	32 238	-30 678
Drepturi speciale de tragere (DST)	1 252	11	1 241
Numerar și depozite	186	4 378	-4 192
Titluri de natura datoriei	0	27 849	-27 849
Împrumuturi	122	0	122
Alte pasive/active	0	136 802	
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	14 550	3 781	10 769
Numerar și depozite	14 220	2 789	11 431
Titluri de natura datoriei	171	293	-122
Împrumuturi	0	475	-475
Alte pasive/active	160	224	-64
Alte sectoare	20 882	10 143	10 739
Numerar și depozite	0	2 425	-2 425
Titluri de natura datoriei	14	1 417	-1 403
Împrumuturi	19 120	3 708	15 412
Credite comerciale și avansuri	1 681	2 457	-777
Alte pasive/active	68	135	-68
Investiția directă, instrumente de natura datoriei (credite intragrup)	22 062	3 579	18 483
Total	90 434	51 811	38 623

²¹ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

La 31 decembrie 2015, datoria externă netă a reprezentat 24,1 la sută din PIB, față de 29,6 la sută la sfârșitul anului 2014²², ceea ce a condus la micșorarea soldului debitor al poziției investiționale internaționale de la 56,9 la sută la 51 la sută din PIB (Grafic 19).

Grafic 20. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2015

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoarea reziduală²³ a totalizat 32 942,3 milioane euro, din care datoria sectorului real a reprezentat peste 91 la sută (Grafic 20). Administrația publică și banca centrală au avut ponderi în scădere, cu impact favorabil asupra sustenabilității datoriei externe pe termen scurt a sectorului public. Drept urmare, raportul dintre rezervele valutare și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală s-a îmbunătățit în anul 2015, atingând nivelul de 97,9 la sută, față de 88,9 la sută în 2014.

Din analiza principalilor indicatori de îndatorare rezultă că, în anul 2015, ponderea datoriei externe pe termen lung în PIB s-a diminuat la 44 la sută, ponderea datoriei externe pe termen scurt în PIB s-a menținut la un nivel de 12 la sută, raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 137,5 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii s-a micșorat la 4,5 la sută. Rezervele internaționale ale României (valute plus aur) au acoperit 6,4 luni de importuri de bunuri și servicii la sfârșitul anului 2015. Raportul dintre rezervele valutare la Banca Națională a României și datoria externă pe termen scurt²⁴ a scăzut la 162,2 la sută la finalul anului 2015, comparativ cu 170,3 la sută la sfârșitul anului 2014.

²² În același interval, datoria externă brută a coborât de la 63 la sută din PIB la 56,4 la sută din PIB.

²³ Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2015 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni.

²⁴ Datoria externă brută cu scadență inițială de până la 1 an inclusiv.

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2014 – 2015

Componente	milioane euro					
	2014			2015		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	68 768	69 780	-1 012	73 795	75 738	-1 943
A. Bunuri și servicii	61 916	62 585	-669	65 741	66 741	-1 000
a. Bunuri	46 814	53 351	-6 537	49 099	56 893	-7 794
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	46 703	53 351	-6 648	49 089	56 893	-7 804
<i>merchanted</i> – export net	111	0	111	10	0	10
<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate	-178	0	-178	-232	0	-232
<i>merchanted</i> – bunuri vândute	289	0	289	242	0	242
b. Servicii	15 102	9 234	5 868	16 642	9 848	6 794
servicii de prelucrare a bunurilor	2 525	163	2 362	2 567	172	2 395
transport	4 391	1 577	2 814	5 204	1 796	3 408
turism – călătorii	1 378	1 824	-446	1 542	1 855	-313
alte servicii	6 808	5 670	1 138	7 329	6 025	1 304
B. Venituri primare	2 300	4 329	-2 029	2 353	6 091	-3 738
remunerarea salariaților	545	60	485	606	45	561
venituri din investiții	429	4 163	-3 734	311	5 902	-5 591
alte venituri primare	1 326	106	1 220	1 436	144	1 292
C. Venituri secundare	4 552	2 866	1 686	5 701	2 906	2 795
administrația publică	801	1 791	-990	1 866	1 717	149
alte sectoare	3 751	1 075	2 676	3 835	1 189	2 646
2. Contul de capital	4 047	93	3 954	4 013	112	3 901
A. Transferuri de capital	3 927	81	3 846	3 781	63	3 718
administrația publică	3 922	0	3 922	3 298	1	3 297
alte sectoare	5	81	-76	483	62	421
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	120	12	108	232	49	183
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	202	-2 866	3 068	1 539	-741	2 280
A. Investiții directe	228	2 930	-2 702	929	3 884	-2 955
participații la capital	-203	2 851	-3 054	-139	3 591	-3 730
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	12	4 226	-4 214	9	3 080	-3 071
reinvestirea profiturilor	-215	-1 375	1 160	-148	511	-659
instrumente de natura datoriei	431	79	352	1 068	293	775
B. Investiții de portofoliu	105	2 964	-2 859	300	305	-5
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	3	436	-433	184	328	-144
instrumente de natura datoriei	102	2 528	-2 426	116	-23	139
C. Derivate financiare	-26	0	-26	-24	0	-24
D. Alte investiții	1 130	-8 760	9 890	934	-4 930	5 864
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	5	0	5	11	0	11
numerar și depozite	1 003	-2 856	3 859	602	-1 743	2 345
împrumuturi	342	-5 495	5 837	264	-3 180	3 444
credite comerciale și avansuri	-238	-385	147	-271	17	-288
alte creanțe/angajamente externe	16	-24	40	327	-24	351
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-1 235	0	-1 235	-600	0	-600
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	126	x	x	322

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2015						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	18 956	17 559	1 397	18 041	19 682	-1 641
A. Bunuri și servicii	15 901	15 661	240	16 407	16 365	42
a. Bunuri	12 066	13 319	-1 253	12 280	13 958	-1 678
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	12 052	13 319	-1 267	12 278	13 958	-1 680
<i>merchanding</i> – export net	14	0	14	2	0	2
<i>merchanding</i> – bunuri achiziționate	-52	0	-52	-55	0	-55
<i>merchanding</i> – bunuri vândute	66	0	66	57	0	57
b. Servicii	3 835	2 342	1 493	4 127	2 407	1 720
servicii de prelucrare a bunurilor	608	38	570	635	41	594
transport	1 196	431	765	1 296	447	849
turism - călătorii	332	440	-108	374	416	-42
alte servicii	1 699	1 433	266	1 822	1 503	319
B. Venituri primare	1 499	1 057	442	314	2 553	-2 239
remunerarea salariaților	137	8	129	149	11	138
venituri din investiții	77	1 021	-944	86	2 511	-2 425
alte venituri primare	1 285	28	1 257	79	31	48
C. Venituri secundare	1 556	841	715	1 320	764	556
administrația publică	712	567	145	296	466	-170
alte sectoare	844	274	570	1 024	298	726
2. Contul de capital	1 580	48	1 532	654	15	639
A. Transferuri de capital	1 527	21	1 506	582	10	572
administrația publică	1 046	0	1 046	581	0	581
alte sectoare	481	21	460	1	10	-9
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	53	27	26	72	5	67
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	-752	-3 650	2 898	-373	-1	-372
A. Investiții directe	118	1 107	-989	536	1 161	-625
participații la capital	-59	207	-266	-46	1 073	-1 119
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	-22	108	-130	-9	450	-459
reinvestirea profiturilor	-37	99	-136	-37	623	-660
instrumente de natura datoriei	177	900	-723	582	88	494
B. Investiții de portofoliu	-194	-1 048	854	75	-879	954
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	38	-152	190	30	-97	127
instrumente de natura datoriei	-232	-896	664	45	-782	827
C. Derivate financiare	5	0	5	-16	0	-16
D. Alte investiții	1 881	-3 709	5 590	-822	-283	-539
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	9	0	9	0	0	0
numerar și depozite	1 353	-802	2 155	-379	-362	-17
împrumuturi	158	-3 099	3 257	25	116	-91
credite comerciale și avansuri	345	208	137	-608	-60	-548
alte creanțe/angajamente externe	16	-16	32	140	23	117
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-2 562	0	-2 562	-146	0	-146
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	-31	x	x	630

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
18 166	19 021	-855	18 632	19 476	-844	1. Contul curent
16 760	17 053	-293	16 673	17 662	-989	A. Bunuri și servicii
12 534	14 633	-2 099	12 219	14 983	-2 764	a. Bunuri
12 531	14 633	-2 102	12 228	14 983	-2 755	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
3	0	3	-9	0	-9	<i>merchanted</i> – export net
-48	0	-48	-77	0	-77	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
51	0	51	68	0	68	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
4 226	2 420	1 806	4 454	2 679	1 775	b. Servicii
621	45	576	703	48	655	servicii de prelucrare a bunurilor
1 352	459	893	1 360	459	901	transport
452	545	-93	384	454	-70	turism - călătorii
1 801	1 371	430	2 007	1 718	289	alte servicii
288	1 449	-1 161	252	1 032	-780	B. Venituri primare
158	12	146	162	14	148	remunerarea salariaților
72	1 398	-1 326	76	972	-896	venituri din investiții
58	39	19	14	46	-32	alte venituri primare
1 118	519	599	1 707	782	925	C. Venituri secundare
171	227	-56	687	457	230	administrația publică
947	292	655	1 020	325	695	alte sectoare
920	28	892	859	21	838	2. Contul de capital
866	17	849	806	15	791	A. Transferuri de capital
866	0	866	805	1	804	administrația publică
0	17	-17	1	14	-13	alte sectoare
54	11	43	53	6	47	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
106	-283	389	2 558	3 193	-635	3. Contul financiar
138	963	-825	137	653	-516	A. Investiții directe
-25	1122	-1 147	-9	1 189	-1 198	participații la capital
12	1048	-1 036	28	1 474	-1 446	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
-37	74	-111	-37	-285	248	reinvestirea profiturilor
163	-159	322	146	-536	682	instrumente de natura datoriei
349	-174	523	70	2 406	-2 336	B. Investiții de portofoliu
65	-262	327	51	839	-788	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
284	88	196	19	1 567	-1 548	instrumente de natura datoriei
-17	0	-17	4	0	4	C. Derivate financiare
509	-1 072	1 581	-634	134	-768	D. Alte investiții
-3	0	-3	5	0	5	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
825	-675	1 500	-1 197	96	-1 293	numerar și depozite
7	-436	443	74	239	-165	împrumuturi
-515	57	-572	507	-188	695	credite comerciale și avansuri
195	-18	213	-24	-13	-11	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
-873	0	-873	2 981	0	2 981	E. Active de rezervă BNR
x	x	352	x	x	-629	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2008 – 2015								
Sectoare instituționale	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I. Banca centrală	27 911	24 051	25 738	25 831	25 585	29 644	32 942	33 963
Active externe, <i>din care:</i>	28 297	30 888	35 982	37 283	35 444	35 464	35 540	35 522
Rezerva valutară	26 221	28 303	32 432	33 193	31 206	32 525	32 216	32 238
Aur monetar	2 049	2 556	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247
Pasive externe, <i>din care:</i>	386	6 838	10 244	11 452	9 859	5 820	2 598	1 560
Numerar și depozite	303	79	22	53	57	10	3	186
Împrumuturi de la FMI	0	5 686	9 083	10 231	8 654	4 708	1 421	122
Alocări DST	83	1 073	1 139	1 168	1 148	1 102	1 173	1 252
II. Administrația publică	-7 888	-11 241	-15 965	-20 288	-22 998	-27 298	-29 807	-28 283
Active externe, <i>din care:</i>	2 391	2 366	2 592	2 734	2 575	2 567	2 834	3 096
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 391	2 366	2 592	2 734	2 575	2 567	2 834	3 096
alte participații	622	630	713	797	785	868	945	1 027
credite comerciale și avansuri	1 654	1 623	1 761	1 781	1 715	1 625	1 810	1 985
Pasive externe, <i>din care:</i>	10 279	13 607	18 557	23 022	25 573	29 865	32 641	31 380
Investiții de portofoliu	2 706	3 329	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153
instrumente de natura datoriei	2 706	3 329	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153
Alte investiții, <i>din care:</i>	7 573	10 278	14 282	16 923	16 072	15 652	14 641	13 227
numerar și depozite	37	80	115	132	92	92	215	5
împrumuturi	7 507	10 172	14 139	16 062	15 952	15 535	14 403	13 197
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-30 916	-26 020	-27 912	-28 749	-27 094	-23 875	-18 996	-17 963
Active externe, <i>din care:</i>	1 648	3 156	2 722	1 975	2 303	2 208	3 538	3 825
Investiții directe	155	191	109	36	41	42	42	44
participații la capital	155	191	109	36	41	40	42	41
instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	0	2	0	3
Investiții de portofoliu	146	301	557	403	414	578	641	294
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2	2	82	33	31	19	23	1
instrumente de natura datoriei	144	299	475	370	383	559	618	293
Alte investiții, <i>din care:</i>	1 347	2 664	2 056	1 536	1 848	1 588	2 855	3 488
numerar și depozite	1 117	2 318	1 721	1 158	1 369	1 348	2 401	2 789
împrumuturi	209	311	285	344	413	214	439	475
alte creanțe	21	35	50	34	66	26	14	224
Pasive externe, <i>din care:</i>	32 564	29 176	30 634	30 724	29 397	26 083	22 534	21 789
Investiții directe	6 386	6 476	6 571	6 501	7 137	6 658	5 625	6 257
participații la capital	6 386	6 476	6 571	6 501	7 137	6 657	5 623	6 249
instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	0	1	3	8
Investiții de portofoliu	299	233	162	93	278	560	882	1 152
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	67	56	36	50	60	394	678	982
instrumente de natura datoriei	232	177	126	43	218	166	204	171
Alte investiții, <i>din care:</i>	25 879	22 467	23 901	24 130	21 982	18 866	16 027	14 380
numerar și depozite	25 516	22 256	23 854	24 098	21 321	18 724	15 852	14 220
alte angajamente externe	364	211	47	31	661	141	175	160

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IV. Alte sectoare	-58 196	-61 604	-60 856	-62 352	-66 121	-67 421	-69 617	-69 455
<i>Active externe, din care:</i>	7 398	8 067	10 237	11 419	11 570	11 978	13 554	14 636
Investiții directe	1 586	1 528	1 800	1 939	1 641	1 657	2 540	3 434
participații la capital	303	120	272	337	304	394	65	-142
instrumente de natura datoriei	1 283	1 408	1 528	1 602	1 337	1 263	2 475	3 577
Investiții de portofoliu	936	892	1 025	1 206	1 640	1 770	1 795	2 470
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	554	402	502	692	879	844	806	1 054
instrumente de natura datoriei	382	490	523	514	761	926	989	1 417
Alte investiții, din care:	4 876	5 647	7 422	8 274	8 289	8 550	9 208	8 726
numerar și depozite	1 349	1 313	1 747	2 173	2 446	2 614	2 984	2 425
împrumuturi	2 325	2 539	2 994	3 188	3 162	3 163	3 391	3 708
credite comerciale și avansuri	1 114	1 751	2 612	2 767	2 468	2 573	2 562	2 457
alte creanțe	88	43	70	147	214	201	271	136
<i>Pasive externe, din care:</i>	65 594	69 671	71 093	73 771	77 691	79 399	83 170	84 091
Investiții directe	40 841	42 624	45 012	47 637	50 925	54 381	56 892	60 909
participații la capital	28 505	29 124	28 961	30 503	32 131	34 057	37 641	38 854
instrumente de natura datoriei	12 336	13 500	16 051	17 134	18 794	20 325	19 250	22 055
Investiții de portofoliu	1 412	1 357	1 377	1 330	2 334	1 994	2 265	2 312
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 398	1 332	1 336	1 289	2 334	1 990	2 251	2 298
instrumente de natura datoriei	14	25	41	41	0	4	14	14
Alte investiții, din care:	23 341	25 690	24 704	24 804	24 431	23 022	24 009	20 868
împrumuturi	20 567	24 273	22 956	22 764	22 565	21 362	22 429	19 120
credite comerciale și avansuri	2 770	1 417	1 744	1 972	1 847	1 564	1 514	1 680
alte angajamente externe	4	0	4	69	19	95	64	68
Poziția netă	-69 090	-74 814	-78 995	-85 558	-90 628	-88 950	-85 478	-81 739
Active externe	39 734	44 477	51 533	53 411	51 892	52 218	55 465	57 080
Pasive externe	108 824	119 291	130 528	138 969	142 520	141 168	140 943	138 819

Rezerva internațională brută a României, 2008 – 2015

	milioane euro, sfârșitul perioadei							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Banca Națională a României	28 270	30 859	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485
Aur	2 049	2 556	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247
Rezerva valutară	26 221	28 303	32 432	33 194	31 206	32 525	32 216	32 238
Bănci comerciale	1 344	2 716	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 325
Valute	1 344	2 716	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 325
Rezerva internațională brută, din care:	29 614	33 575	38 249	38 891	37 305	37 470	38 791	38 810
Rezerva valutară brută	27 565	31 019	34 731	34 833	33 098	34 559	35 501	35 563

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2008 – 2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	milioane euro							
Datorie externă (DE)	72 467	82 304	93 624	99 926	100 857	98 069	94 744	90 434
Termen lung (TL)	51 875	66 715	74 075	77 131	79 936	78 860	75 829	70 557
Termen scurt (TS)	20 592	15 589	19 549	22 795	20 921	19 209	18 915	19 876
PIB	142 393	120 483	126 816	133 344	133 610	144 254	150 327	160 367
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	38 285	32 562	40 573	48 799	49 777	57 308	61 916	65 741
Importul de bunuri și servicii (IMP)	57 370	40 631	48 697	56 526	56 568	58 422	62 585	66 741
Serviciul datoriei externe (SDE)	45 576	49 038	43 775	46 232	54 268	59 961	58 019	57 680
Rate de capital	42 338	46 252	40 745	42 631	50 339	56 583	54 768	54 751
termen lung (TL)	10 958	10 164	12 756	12 932	16 391	24 254	21 879	23 358
termen scurt (TS)	31 380	36 088	27 989	29 699	33 948	32 329	32 889	31 393
Rate de dobândă (DOB)	3 237	2 786	3 030	3 601	3 929	3 378	3 251	2 929
termen lung (TL)	2 098	2 108	1 940	2 207	2 273	2 032	2 224	1 977
termen scurt (TS)	1 139	678	1 090	1 394	1 656	1 346	1 026	952
Rezerva internațională a României (RI)	28 270	30 859	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485
	procente							
DE/PIB	50,9	68,3	73,8	74,9	75,5	68,0	63,0	56,4
TL/PIB	36,4	55,4	58,4	57,8	59,8	54,7	50,4	44,0
DE/EXP	189,3	252,8	230,8	204,8	202,6	171,1	153,0	137,5
TL/EXP	135,5	204,9	182,6	158,1	160,6	137,6	122,5	107,6
SDE/EXP	119,0	150,6	107,9	94,7	109,0	104,6	93,7	87,7
SDE/PIB	32,0	40,7	34,5	34,7	40,6	41,6	38,6	36,0
SDE/RI	161,2	158,9	121,8	124,1	153,2	169,2	163,4	162,5
DOB/EXP	8,5	8,6	7,5	7,4	7,9	5,9	5,3	4,5
TS/DE	28,4	18,9	20,9	22,8	20,7	19,6	20,0	22,0
Multilaterale/DE	9,1	13,4	26,8	29,5	27,8	24,2	20,5	18,2
	număr de luni							
RI/IMP	5,9	9,1	8,9	7,9	7,5	7,3	6,8	6,4

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2015 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
I. Administrația publică	-29 808	1 450	384	53	-362	-28 283
Active externe	2 833	-22	0	0	286	3 096
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	2 833	-22	0	0	286	3 096
Alte participații	945	10	0	0	71	1 026
Credite comerciale și avansuri	1 810	-32	0	0	206	1 985
credite comerciale și avansuri pe termen lung	1 810	-32	0	0	206	1 985
Împrumuturi	0	0	0	0	0	0
Depozite	6	-1	0	0	0	6
Alte active	72	0	0	0	8	79
alte active pe termen lung	0	0	0	0	0	0
alte active pe termen scurt	72	0	0	0	8	79
Pasive externe	32 641	-1 472	-384	-53	648	31 380
Investiții de portofoliu	17 999	14	-384	0	524	18 153
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	17 805	195	-386	0	524	18 138
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	194	-181	2	0	0	15
Alte investiții	14 641	-1 486	0	-53	125	13 227
Credite comerciale și avansuri	2	-1	0	1	0	2
credite comerciale și avansuri pe termen lung	2	-1	0	1	0	2
Împrumuturi	14 403	-1 358	0	25	128	13 197
împrumuturi pe termen lung	14 403	-1 358	0	25	128	13 197
împrumuturi pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Depozite	215	-126	0	-80	-5	5
Alte pasive	21	-1	0	1	1	23
alte pasive pe termen lung	21	-1	0	1	1	23
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
II. Banca centrală	32 942	594	-221	-1	649	33 963
Active externe	35 540	-600	-221	-1	804	35 522
Alte investiții	34	1	0	0	3	37
Alte participații	34	0	0	0	3	37
Alte active	0	0	0	0	0	0
alte active pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Rezerve	35 506	-600	-221	-1	801	35 485
Aur	3 290	0	-42	-1	0	3 247
Rezerva valutară	32 216	-600	-179	0	801	32 238
Pasive externe	2 598	-1 194	0	0	155	1 560
Alte investiții	2 598	-1 194	0	0	155	1 560
Împrumuturi	1 421	-1 376	0	0	77	122
împrumuturi pe termen lung (FMI)	1 421	-1 376	0	0	77	122
Depozite	3	183	0	0	0	186
Alocări de DST	1 173	0	0	0	78	1 252

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-18 996	1 756	-623	-84	-15	-17 963
Active externe	3 538	198	-27	34	82	3 826
Investiții directe	42	0	0	1	0	44
Participații la capital	42	3	0	-4	0	41
Instrumente de natura datoriei	0	-3	0	6	0	3
Investiții de portofoliu	641	-339	-27	0	19	294
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	23	-25	0	0	3	1
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	598	-297	-26	0	16	290
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	20	-17	0	0	0	3
Derivate financiare	0	-30	0	30	0	0
Alte investiții	2 855	567	0	3	64	3 488
Împrumuturi	439	30	0	0	6	475
împrumuturi pe termen lung	187	85	0	0	6	278
împrumuturi pe termen scurt	252	-55	0	0	-1	197
Depozite	2 401	325	0	3	61	2 789
Alte active	14	212	0	0	-2	224
alte active pe termen lung	14	33	0	0	-1	46
alte active pe termen scurt	0	180	0	0	-1	178
Pasive externe	22 534	-1 558	597	118	98	21 788
Investiții directe	5 625	253	369	74	-65	6 257
Participații la capital	5 623	248	369	74	-65	6 249
Instrumente de natura datoriei	3	5	0	0	0	8
Investiții de portofoliu	882	55	227	0	-12	1 152
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	678	92	222	0	-10	982
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	204	-37	5	0	-1	171
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	0	-44	0	44	0	0
Alte investiții	16 027	-1 821	0	0	174	14 380
Depozite	15 852	-1 800	0	0	168	14 220
depozite pe termen lung	12 531	-3 111	0	0	105	9 526
depozite pe termen scurt	3 321	1 310	0	0	63	4 694
Alte pasive	175	-21	0	0	6	160
alte pasive pe termen scurt	175	-21	0	0	6	160
IV. Alte sectoare	-69 615	-1 520	695	932	52	-69 455
Active externe	13 555	1 496	38	-580	128	14 636
Investiții directe	2 540	929	0	-42	7	3 434
Participații la capital	65	-143	0	-67	3	-142
Instrumente de natura datoriei	2 475	1 073	0	25	4	3 577
Investiții de portofoliu	1 795	640	35	4	-2	2 470
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	806	208	34	4	2	1 054
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	971	418	1	8	-4	1 395
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	17	14	0	-8	0	22
Derivate financiare	10	-462	3	454	0	5

continuare

	milioane euro					
Sectoare instituționale	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Alte investiții	9 210	389	0	-996	124	8 726
Credite comerciale și avansuri	2 564	-239	0	34	99	2 457
credite comerciale și avansuri pe termen lung	0	-43	0	43	0	0
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	2 563	-197	0	-9	100	2 457
Împrumuturi	3 391	234	0	-10	93	3 708
împrumuturi pe termen lung	382	1	0	0	11	394
împrumuturi pe termen scurt	3 009	233	0	-10	82	3 314
Depozite	2 984	278	0	-970	133	2 425
Alte active	271	116	0	-50	-202	135
alte active pe termen lung	14	1	0	0	0	15
alte active pe termen scurt	256	115	0	-50	-201	120
Pasive externe	83 170	3 016	-658	-1 512	75	84 092
Investiții directe	56 892	3 631	-476	1 094	-233	60 909
Participații la capital	37 641	3 343	-476	-1 262	-392	38 854
Instrumente de natura datoriei	19 250	288	0	2 357	159	22 055
Investiții de portofoliu	2 265	237	-184	0	-6	2 312
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 251	237	-184	0	-6	2 298
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	14	0	0	0	0	14
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	5	-423	3	420	-1	3
Alte investiții	24 009	-429	0	-3 026	315	20 868
Credite comerciale și avansuri	1 514	18	0	92	58	1 681
credite comerciale și avansuri pe termen lung	9	-95	0	93	0	8
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	1 505	112	0	-2	58	1 673
Împrumuturi	22 429	-446	0	-3 101	238	19 120
împrumuturi pe termen lung	17 790	-852	0	-2 597	156	14 496
împrumuturi pe termen scurt	4 639	406	0	-504	82	4 623
Depozite	0	0	0	0	0	0
Alte pasive	65	-1	0	-16	19	68
alte pasive pe termen lung	2	0	0	0	0	2
alte pasive pe termen scurt	64	-1	0	-16	20	66
Total	-56 047	-24	733	352	180	-54 805

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2015 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-85 477	2 280	235	900	323	-81 739
Active externe	55 465	1 072	-210	-546	1 299	57 080
Investiții directe	2 583	930	0	-41	6	3 478
Investiții de portofoliu	2 436	300	8	4	16	2 764
Derivate financiare	10	-492	3	484	0	5
Alte investiții	14 931	933	0	-993	476	15 348
Rezerve	35 506	-600	-221	-1	801	35 485
Pasive externe	140 943	-1 208	-445	-1 446	976	138 819
Investiții directe	62 517	3 884	-107	1 169	-297	67 165
Investiții de portofoliu	21 146	305	-341	0	507	21 617
Derivate financiare	5	-468	3	464	-2	3
Alte investiții	57 275	-4 930	0	-3 079	769	50 034
Poziția netă	-85 477	2 280	235	900	323	-81 739
Investiții directe	-59 934	-2 955	107	-1 209	304	-63 687
Investiții de portofoliu	-18 710	-5	349	4	-490	-18 853
Derivate financiare	5	-24	1	20	1	3
Alte investiții	-42 344	5 864	0	2 086	-292	-34 686
Rezerve	35 506	-600	-221	-1	801	35 485
Active externe	55 465	1 072	-210	-546	1 299	57 080
Investiții directe	2 583	930	0	-41	6	3 478
Participații la capital	107	-140	0	-71	3	-101
Alte capitaluri	2 475	1 070	0	30	4	3 579
Investiții de portofoliu	2 436	300	8	4	16	2 764
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	829	184	33	4	5	1 054
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	1 569	121	-25	8	12	1 685
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	37	-4	0	-8	0	25
Derivate financiare	10	-492	3	484	0	5
Alte investiții	14 931	933	0	-993	476	15 348
Alte participații	979	11	0	0	74	1 063
Credite comerciale și împrumuturi	8 205	-7	0	23	404	8 625
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	2 380	11	0	43	223	2 657
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	5 825	-18	0	-19	181	5 968
Numerar și depozite	5 391	602	0	-967	194	5 220
Alte active	357	328	0	-50	-196	439
termen lung	29	34	0	0	-1	62
termen scurt	328	294	0	-50	-195	378
Active de rezervă (BNR)	35 506	-600	-221	-1	801	35 485
Aur monetar	3 290	0	-42	-1	0	3 247
Rezerva valutară	32 216	-600	-179	0	801	32 238
Pasive externe	140 943	-1 208	-445	-1 446	976	138 819
Investiții directe	62 517	3 884	-107	1 169	-297	67 165
Participații la capital	43 264	3 591	-107	-1 188	-457	45 103
Alte capitaluri	19 253	293	0	2 357	159	22 062
Investiții de portofoliu	21 146	305	-341	0	507	21 617

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 929	329	38	0	-16	3 280
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	18 023	158	-381	0	522	18 322
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	194	-181	2	0	0	15
Derivate financiare	5	-468	3	464	-2	3
Alte investiții	57 275	-4 930	0	-3 079	769	50 034
Credite comerciale și împrumuturi	39 769	-3 163	0	-2 984	500	34 122
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	33 626	-3 682	0	-2 478	360	27 826
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	6 144	519	0	-506	140	6 297
Numerar și depozite	16 070	-1 743	0	-80	163	14 410
Alte pasive	262	-24	0	-15	27	250
termen lung	23	-1	0	1	1	24
termen scurt	239	-22	0	-16	25	226
Alocări de DST	1 173	0	0	0	78	1 252

Lista graficelor

Grafic 1	Structura contului curent	10
Grafic 2	Evoluția lunară a exportului și a importului de bunuri	12
Grafic 3	Poziția investițională internațională	27
Grafic 4	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	28
Grafic 5	Structura valutară a activelor și pasivelor externe	28
Grafic 6	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	31
Grafic 7	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	34
Grafic 8	Datoria externă brută	35
Grafic 9	Structura valutară a datoriei externe brute și a rezervelor valutare la BNR	36
Grafic 10	Datoria externă pe termen lung, pe creditori	36
Grafic 11	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	38
Grafic 12	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi fixe	38
Grafic 13	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi variabile	39
Grafic 14	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung	40
Grafic 15	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung	40
Grafic 16	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt	41
Grafic 17	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt	41
Grafic 18	Evoluția serviciului datoriei externe	42
Grafic 19	Datoria externă netă la 31 decembrie 2015	44
Grafic 20	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2015	44

Lista tabelelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro	9
Tabel 2	Contribuția componentelor la ameliorarea deficitului contului curent	10
Tabel 3	Contul curent	11
Tabel 4	Evoluția balanței bunurilor	12

Tabel 5	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	13
Tabel 6	Exportul de bunuri pe grupe de țări	14
Tabel 7	Exportul de bunuri către Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	14
Tabel 8	Importul de bunuri (FOB), pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	15
Tabel 9	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	16
Tabel 10	Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană, pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	16
Tabel 11	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	17
Tabel 12	Balanța serviciilor	18
Tabel 13	Balanța veniturilor primare	19
Tabel 14	Balanța veniturilor secundare	20
Tabel 15	Contul de capital	20
Tabel 16	Contul financiar	21
Tabel 17	Investiții directe	22
Tabel 18	Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional	23
Tabel 19	Investiții de portofoliu	24
Tabel 20	Alte investiții	25
Tabel 21	Alte investiții – achiziția netă de active	26
Tabel 22	Alte investiții – acumularea netă de pasive	26
Tabel 23	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	28
Tabel 24	Structura valutară a activelor și pasivelor externe	29
Tabel 25	Evoluția activelor externe de rezervă	29
Tabel 26	Poziția investițională internațională	30
Tabel 27	Structura pe instrumente a activelor externe	31
Tabel 28	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	32
Tabel 29	Structura pe instrumente a pasivelor externe	32
Tabel 30	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	34
Tabel 31	Datoria externă brută	36
Tabel 32	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe	36
Tabel 33	Datoria externă brută – termen lung, pe creditor	37
Tabel 34	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	38

Tabel 35	Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi	39
Tabel 36	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen lung	40
Tabel 37	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen lung	40
Tabel 38	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt	41
Tabel 39	Structura pe instrumente a datoriei externe pe termen scurt	41
Tabel 40	Serviciul datoriei externe (SDE)	42
Tabel 41	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2015	43
	Balanța de plăți, 2014 – 2015	47
	Balanța de plăți trimestrială, 2015	48
	Poziția investițională internațională a României, 2008 – 2015	50
	Rezerva internațională brută a României, 2008 – 2015	52
	Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2008 – 2015	52
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2015 pe sectoare instituționale	53
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2015 pe componente	56

